
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

VİYOLONSEL EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ İHTİYACI ÇERÇEVESİNDE POPÜLER MÜZİK EKSENİNE DAYALI MATERYAL HAZIRLAMA VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Ali Can Basit

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EYLÜL, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 (on iki) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Ali Can

Soyadı : Basit

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi : …/08/2023

TEZİN

Türkçe Adı : Viyolonsel Eğitimine Yönelik Öğrenci İhtiyacı Çerçevesinde Popüler Müzik Eksenine Dayalı Materyal Hazırlama ve Öğretmen Görüşleri

İngilizce Adı : Preparation of Material Based on Popular Music in the Frame of Student Needs and Teachers' Opinions for Cello Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Ali Can Basit

İmza: ……..

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ali Can BASİT tarafından hazırlanan "Viyolonsel Eğitimine Yönelik Öğrenci İhtiyacı Çerçevesinde Popüler Müzik Eksenine Dayalı Materyal Hazırlama ve Öğretmen Görüşleri" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi ……

Başkan: Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi ……

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Kaan YÜKSEL
Sahne Sanatları Anasanat Dalı, Başkent Üniversitesi ……

Tez Savunma Tarihi: 07/08/2023

Bu tezin Güzel Sanatalar Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.
Prof. Dr. Şaban ÇETİN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü ……

Bu tez 6 Şubat depreminde kaybettiğimiz; başta kıymetli halam Aysun GÜNTÜRKÜN, eşi Ertuğrul GÜNTÜRKÜN, kuzenim Fatma YILDIRIM ve bütün canlarımızın anılarına ithaf olunur.

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bana sonsuz destek gösteren, beni cesaretlendiren, hem viyolonsel hem de lisansüstü eğitimime çok büyük katkıları olan kıymetli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Tez savunma sürecinde getirdikleri öneriler ile araştırmaya çok büyük katkıları bulunan kıymetli hocalarım Prof. Dr. Aytekin ALBUZ ve Dr. Öğr. Üyesi Kaan YÜKSEL'e, tez ile ilgili çok değerli görüşlerinden yararlandığım Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'ndan emekli viyolonsel sanatçısı Şinasi ÇİLDEN başta olmak üzere kıymetli zamanlarını ayırarak görüşleriyle araştırmaya ışık tutan ve aslında tezin ana konusunu oluşturan kıymetli viyolonsel öğretmeni hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Eğitim yaşantımın çeşitli dönemlerinde hayatıma dokunmuş, bu günlere gelmemde çok büyük emekleri olan, beni yetiştiren bütün öğretmenlerime teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman başarılarına özenerek baktığım, örnek aldığım, sadece tez sürecinde değil hayatımdaki birçok konuda bana danışmanlık yapan kıymetli amcam Dr. Öğr. Üyesi Osman BASİT' e teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarım.

Hem tez sürecinde hem de hayatımın her anında sonsuz desteklerini gördüğüm, ailemden ayıramayacağım sevgili dostlarıma, haklarını hiçbir zaman ödeyemeyeceğim anneme babama ve biricik kardeşim Güneş'e, hayatıma girdiği ilk günden beri bana her konuda inanan, sevgisini ve desteğini her an kalbimde hissettiğim Sueda ÖZTÜRK' e sonsuz teşekkür ederim.

VİYOLONSEL EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ İHTİYACI ÇERÇEVESİNDE POPÜLER MÜZİK EKSENİNE DAYALI MATERYAL HAZIRLAMA VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Ali Can Basit

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eylül, 2023

ÖZ

Araştırmanın amacı, viyolonsel eğitimine yönelik, öğrenci görüşleri çerçevesinde popüler müzik materyalleri hazırlayarak, yapılan çalışmaya ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmektir. Nitel araştırma modelinde düzenlenen çalışmada, durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışmada veriler; anket ve görüşme yöntemleri ile toplanmıştır. Araştırmada viyolonsel öğretmenleri ve viyolonsel öğrencileri olmak üzere iki ayrı çalışma grubu ile çalışılmış, çalışma grubunda yer alan öğrenciler aldıkları çalgı eğitimi türüne göre iki ayrı alt gruba ayrılmıştır. Öğrenci ihtiyaçlarının tespiti için hazırlanmış ankete; çeşitli illerde lise, lisans ve lisansüstü eğitim kademelerinde mesleki viyolonsel eğitimi alan 80 öğrenci ile Ankara'da amatör viyolonsel eğitimi alan 30 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok karşılaştıkları güçlükler sırasıyla; Pus Pozisyonları, Pozisyon Geçişleri, Entonasyon, Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar), Çift Ses Çalma, Tonalite

(Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar), Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi), Ritmik Öğeler, Deşifre ve Anahtarlar olarak belirlenmiştir. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği 3 alan uzmanı tarafından onaylanmış 21 popüler müzik materyali araştırmacı ve danışman tarafından viyolonsel eğitimine uyarlanmıştır. Hazırlanan materyaller, kazanımlar ve pozisyonlar yönünden analiz edilmiştir. Daha sonra bu 21 eserin eğitimde kullanılmasına ilişkin olarak; akademisyen, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Bilim Sanat Merkezleri ile özel dershaneler ve özel dersler yoluyla viyolonsel eğitimi veren 21 viyolonsel öğretmeni ile görüşme gerçekleştirilmiş, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılan görüşmeler ses kaydı ile kayıt altına alınmıştır. Ses kayıtlarının dökümü yapıldıktan sonra elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş, kategoriler halinde düzenlenmiş ve yorumlanmıştır. Görüşler Olumlu Görüşler ve Olumsuz Görüşler olmak üzere iki ana tema atında sunulmuştur. Araştırma sonuçları doğrultusunda; çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müzik materyallerinin eşlikli hale getirilerek zenginleştirilmesi, yine bu materyallerin deneysel çalışmalarla öğrencilere uygulanması ve öğrenci görüşlerinin alınması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çalgı eğitimi, viyolonsel eğitimi, viyolonsel, çello, popüler müzik, materyal geliştirme

Sayfa Adedi: xiii + 119

Danışman: Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN

MATERIAL PREPARATION AND TEACHER'S OPINIONS BASED ON POPULAR MUSIC AXIS IN THE FRAMEWORK OF STUDENT NEED FOR CELLO EDUCATION

(M.S. Thesis)

Ali Can Basit

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

September 2023

ABSTRACT

The aim of the research is to determine the views of teachers about the study by preparing popular music materials for cello education within the framework of student views. In the study, which was organized in the qualitative research model, the case study design was used. Data in the study; collected by questionnaire and interview methods. In the study, two separate study groups, cello teachers and cello students, were studied, and the students in the study group were divided into two separate subgroups according to the type of instrument training they received. The questionnaire prepared for the determination of student needs; 80 students who received vocational cello training at high school, undergraduate and graduate education levels in various provinces and 30 students who received amateur cello training in Ankara participated. The difficulties that students encounter most during cello playing and working are respectively; Haze Positions, Position Transitions, Intonation,

Chord Playing (3 and 4-voice chords), Double Voice Play, Tonality (Multi Dialect and Flat Tones), Bow Techniques (Connected Play - Separate Play - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet), Rhythmic Elements, Transcription, and Keys. In line with these needs, 21 popular music materials, whose usability in cello education were approved by 3 field experts, were adapted to cello education by researchers and consultants. Prepared materials were analyzed in terms of achievements and positions. Then, regarding the use of these 21 works in education; Academicians, Anatolian Fine Arts High School, Science and Art Centers, private teaching institutions and 21 cello teachers who teach cello through private lessons were interviewed, interviews using semi-structured interview form were recorded with audio recording. After the transcription of the audio recordings, the data obtained were subjected to content analysis, organized into categories and interpreted. Opinions are presented under two main themes: Positive Opinions and Negative Opinions. In line with the research results; It is suggested that popular music materials prepared within the scope of the study should be enriched by accompaniment, and these materials should be applied to students with experimental studies and students' opinions should be taken.

Key Words: Instrument training, cello training, cello, popular music, material development

Page Number: xiii + 119

Supervisor: Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU ..... **i**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI ..... **ii**

JÜRİ ONAY SAYFASI ..... **iii**

TEŞEKKÜR ..... **i**

ÖZ ..... **ii**

ABSTRACT ..... **iv**

İÇİNDEKİLER ..... **vi**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **x**

ŞEKİLLER listesi ..... **xiii**

BÖLÜM I **1**

GİRİŞ **1**

1.1. Problem Durumu **2**
1.2. Araştırmanın Amacı **4**
1.3. Araştırmanın Önemi **5**
1.4. Varsayımlar **6**
1.5. Sınırlılıklar **6**

BÖLÜM II **8**

KAVRAMSAL ÇERÇEVE **8**

2.1. Müzik Eğitimi **8**

2.1.1 Genel Müzik Eğitimi **8**

2.1.2 Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi **9**

2.1.3 Amatör (Özengen) Müzik Eğitimi **9**

2.2 Çalgı Eğitimi **10**

2.2.1 Mesleki (Profesyonel) Çalgı Eğitimi **12**

2.2.2 Amatör (Özengen) Çalgı Eğitimi **12**

2.3. Viyolonsel ve Viyolonsel Eğitimi **13**

2.4. Türkiye'de Müzik Türleri **15**

2.4.1. Popüler Müzik **17**

BÖLÜM III **18**

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR **18**

BÖLÜM IV **27**

YÖNTEM **27**

4.1. Araştırmanın Modeli **27**

4.2. Araştırmanın Deseni **28**

4.3. Çalışma Grupları **28**

4.4. Veri Toplama Araçları **33**

4.4.1. Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu **33**

4.4.2. Görüşme Formu **34**

4.5. Verilerin Toplanması **34**

4.5.1. Anket **34**

4.5.2. Görüşme **35**

4.6. Verilerin Analizi **36**

BÖLÜM V **37**

BULGULAR VE YORUMLAR..... 37

5.1. Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Bulgular ve Yorumlar..... 37

5.2. Popüler Müziklere Dayalı Materyal Geliştirmeye Yönelik İlişkin Bulgular ve Yorumlar..... 46

5.2.1. Anlıyorsun Değil Mi?..... 46

5.2.2. Ayrılık..... 48

5.2.3. Bekledim De Gelmedin..... 50

5.2.4. Caddelerde Rüzgar..... 52

5.2.5. Dostluk..... 54

5.2.6. Eye of The Tiger..... 56

5.2.7 Gençlik Marşı (Fa Majör)..... 58

5.2.8. Gençlik Marşı (La Majör)..... 61

5.2.9. Gülnihal..... 62

5.2.10. Hatırla Sevgili..... 64

5.2.11. Hekimoğlu..... 66

5.2.12. Jingle Bells..... 68

5.2.13. Kol Düğmeleri..... 69

5.2.14. Love Story..... 71

5.2.15. Misirlou..... 73

5.2.16. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Re Majör)..... 75

5.2.17. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Mi Bemol Majör)..... 76

5.2.18. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Fa Majör)..... 77

5.2.19. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Sol Majör)..... 78

5.2.20. Sevdim Bir Genç Kadını..... 79

5.2.21. Yıldızların Altında..... 81

5.3. Viyolonsel Öğretmenlerinin Popüler Müziklere Dayalı Olarak Oluşturulan Materyallere İlişkin Görüşleri İle İlgili Bulgular ve Yorumlar..... 83

5.3.1. Olumlu Görüşler Teması 84

5.3.1.1. Motivasyon Alt Teması 84
5.3.1.2. Adaptasyon Alt Teması 85
5.3.1.3. Etkili Öğrenme ve Kolaylık Alt Temaları 85
5.3.1.4. Kolaylık Alt Teması 86
5.3.1.5. Çalgıya Yakınlaşma Alt Teması 87

5.3.2. Olumsuz Görüşler 89

5.3.2.1. Yozlaşma Alt Teması 89
5.3.2.2. Kulaktan Çalma Alt Temaları 90
5.3.2.3. Klasik Müzikten Uzaklaşma Alt Teması 90

BÖLÜM 6 92

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER 92

6.1. Sonuçlar 92

6.1.1 Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Sonuçlar 92

6.1.2. Popüler Müziklere Dayalı Materyal Geliştirmeye Yönelik Sonuçlar 93

6.1.3. Viyolonsel Öğretmenlerinin Popüler Müziklere Dayalı Oluşturulan Materyallere İlişkin Görüşleri İle İlgili Sonuçlar 95

6.2. Tartışma 96
6.3. Öneriler 99

KAYNAKLAR 101

EKLER 108

EK. 1. Görüşme Formu 109
EK. 2. Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu 111

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. *Çalışma Kapsamında Viyolonsele Uyarlanan Popüler Müzikler Tablosu*.....31

Tablo 2. *Görüşme Gerçekleştirilen Viyolonsel Öğretmenlerini Betimleyen Özellikler Tablosu*.....32

Tablo 3. *Amatör Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (İlkokul - Ortaokul)*.....38

Tablo 4.*Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (İlkokul-Ortaokul) (f) % Tablosu*.....38

Tablo 5. *Amatör Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lise)*.....39

Tablo 6. *Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lise) (f) % Tablosu*.....39

Tablo 7. *Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisanüstü ve Lisans)*.....40

Tablo 8. *Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisanüstü ve Lisans) (f) % Tablosu*.....40

Tablo 9. *Mesleki Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lise)*.....41

Tablo 10. *Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lise) (f) % Tablosu*.....41

Tablo 11. *Mesleki Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lisans)*.....42
Tablo 12. *Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisans) (f) % Tablosu* 43
Tablo 13. *Mesleki Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lisansüstü)* 44
Tablo 14. *Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisansüstü) (f) % Tablosu* 45
Tablo 15. *Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlükler (Genel) (f) % Tablosu*.....45
Tablo 16. *Anlıyorsun Değil Mi Kazanım Tablosu* 48
Tablo 17. *Ayrılık Kazanım Tablosu* 50
Tablo 18. *Bekledim De Gelmedin Kazanım Tablosu* 52
Tablo 19. *Caddelerde Rüzgar Kazanım Tablosu*.....54
Tablo 20. *Dostluk Kazanım Tablosu*.....56
Tablo 21. *Eye of The Tiger Kazanım Tablosu* 58
Tablo 22. *Gençlik Marşı (Fa Majör) Kazanım Tablosu*.....60
Tablo 23. Gençlik Marşı (La Majör) Kazanım Tablosu 62
Tablo 24. *Gülnihal Kazanım Tablosu*.....64
Tablo 25. *Hatırla Sevgili Kazanım Tablosu* 66
Tablo 26. *Hekimoğlu Kazanım Tablosu*.....67
Tablo 27. *Jingle Bells Kazanım Tablosu* 69
Tablo 28. *Kol Düğmeleri Kazanım Tablosu* 71
Tablo 29. *Love Story Kazanım Tablosu*.....73
Tablo 30. *Misirlou Kazanım Tablosu* 75
Tablo 31. *Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Re Majör) Kazanım Tablosu*.....76
Tablo 32. *Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Mi Bemol Majör) Kazanım Tablosu* 77

Tablo 33. *Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Fa Majör) Kazanım Tablosu*.....78

Tablo 34. *Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Fa Majör) Kazanım Tablosu*.....79

Tablo 35. *Sevdim Bir Genç Kadını Kazanım Tablosu* 81

Tablo 36. *Yıldızların Altında Kazanım Tablosu* 83

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Ankete Katılan Öğrencilerin Aldıkları Çalgı Eğitimi Türü Grafiği.....29

Şekil 2. Ankete Katılan Öğrencilerin Eğitim Durumu Grafiği 30

Şekil 3. Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Eğitim Durumu Grafiği 30

Şekil 4. Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Eğitim Durumu Grafiği 31

Şekil 5. Araştırmanın Ana ve Alt Temaları.....84

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsanın müzik ile ilişkisi anne karnında başlamaktadır. Hayatın her anında var olan ve duyguların ifade edilmesinde en etkili araçlardan biri olan müzik, aynı zamanda duyguları pekiştiren vazgeçilmez bir eşlikçidir. Bireyin içerisinde bulunduğu aile ve büyüdüğü çevre, müzik eğitiminin tohumlarının atıldığı ilk sosyolojik ortamdır.

Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla, kasıtlı olarak birtakım müzikal davranışlar kazandırma ve bireyde var olan müzikal davranışları değiştirme, geliştirme süreci olarak tanımlanabilir (Say, 2012; Uçan, 1997; Yıldırım Orhan, 2009). Bu eğitim günümüzde 3 ana kola ayrılmaktadır. Bunlar:

1. Herkese yönelik olarak ortak bir müzik kültürü oluşturmayı amaçlayan genel müzik eğitimi,
2. Özel kurslardan ve öğretmenlerden faydalanılarak genellikle bireylere istekleri doğrultusunda sunulan amatör müzik eğitimi,
3. Konservatuvarlar, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri, vb. gibi kurumlarda profesyonel olarak gerçekleştirilen mesleki müzik eğitimidir.

Müzik eğitiminin bu üç ana türü birbirini destekler, etkiler ve tamamlar (Uçan, 2005). Demirbatır (2005)' a göre çağdaş toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla uygulanmaya çalışılan eğitim sürecinde "sanat eğitimi" eğitimin, "müzik eğitimi" sanat eğitiminin, "çalgı

eğitimi" müzik eğitiminin ve "viyolonsel eğitimi" de çalgı eğitiminin temel boyutlarından biri olarak kabul edilir (s.251). Araştırma, bu boyutlardan çalgı eğitimi özelinde viyolonsel eğitimini ele almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Viyolonsel, icracının bacakları arasına alarak dikey konumda çaldığı kemandan çok daha büyük bir çalgıdır. Keman ailesinin tenor üyesi olan çalgı, oda müziği gruplarının ve orkestraların vazgeçilmez üyesidir. Hem solo hem de eşlikte oldukça başarılıdır (Say, 2012). Viyolonsel eğitimi yüzyıllar önce doğmuş ve günümüze kadar süregelen birikimlerle gelişmiş ve çeşitlenmiştir. Özkan ve Yıldırım Orhan, (2017)'a göre viyolonsel eğitimi, viyolonselin tüm inceliklerini kavramak, çalgı üzerinde yetkinlik geliştirmek üzere donanıma sahip olmak için edinilen sistemli davranışların tümünü kapsamaktadır (s.84). Bu eğitim çalgıyı tanımakla başlayıp, çalgı üzerinde hâkimiyet kazanmaya ve profesyonel bir çalgı icracısı olmaya kadar uzanan bir süreç olarak da açıklanabilir. Günümüzde bu amaçla oluşturulmuş birçok metot ve etüt kitabı bulunmaktadır. Türkiye'de çok kıymetli akademisyen ve viyolonsel eğitimcilerinin Türkçe olarak oluşturdukları kaynaklar bulunsa da viyolonsel eğitimi için kullanılan materyallerin çoğunluğu yabancı kaynaklardan oluşmaktadır. Bu durum viyolonselin Avrupa'da doğması, gelişmesi ve yüzyıllarca batı müziği icrasında kullanılması göz önünde bulundurulduğunda normal karşılansa da viyolonsel günümüzde hemen hemen her türde müziğin icrasında kullanılabilen bir çalgı olarak evrenselleşmiştir. Viyolonsel Türkiye'de de neredeyse her müzik türünde ve çalgı topluluğunda yer alabilmektedir. Son yıllarda viyolonselin popülerleşmesinde Apocalyptica ve Two Cellos (Hauser & Luca Sulic) gibi grupların oldukça büyük bir etkisi olduğu söylenebilir. Bu gruplar ile birlikte viyolonsel sadece elit kesimin ulaştığı bir çalgı olmaktan çıkıp, halkın da ulaşabildiği – halkın da tercih ettiği müzik türlerini sunabilen bir çalgı haline gelmiştir. Bu durum viyolonselin daha çok tanınmasına sebep olurken, aynı zamanda viyolonsele olan bakış açısını da değiştirmiştir. Böylece viyolonsele duyulan ilgi ve öğrenme

isteğinde bir artış gerçekleşmiştir. Özellikle sosyal medya ve internetin bu konuda büyük rol oynadığı görülmektedir. Günümüzde sosyal medya, bireylerin karşısına özellikle popülerleşen ve fazla ilgi gösterilen içerikleri çıkarmaktadır. Bu durum da yukarıda bahsedilen grupların ve kişilerin yüzbinlerce hatta milyonlarca izlenen içeriklerini, müzikle ilgisi olsun ya da olmasın birçok bireye ulaştırmaktadır. Kişinin konu ile ilgili bir fikri olmasa dahi sosyal medya aracılığıyla bireyler bu içeriklere maruz kalmaktadır. Uyaranların artması bireylerde yeni beğeniler oluşturmakta ve bireylerin ilgilerini yönlendirmektedir. Geçmişte viyolonsel çalan bireyler çalgısını açıklama ihtiyacı duyarken şimdilerde popülerleşen bireyler ve gruplar sayesinde viyolonselin görünürlüğü artmış ve bu ihtiyaç azalmıştır. Bu yolla konser salonlarına ve klasik müzik konserlerine geçmişe oranla ilginin arttığı da söylenebilir. Viyolonsel ile popüler içerikler üreten ve geniş kitleler tarafından ilgi gören bireyler ve gruplar, dünyanın birçok yerinde hatta klasik müziğin beşiği olan pek çok ülkede sahne almaktadır. Dinleyiciler tarafından büyük bir ilgi gören bu konserler, bireylerin ihtiyaçlarını ve popüler müziğe olan bakış açılarını ortaya koymaktadır. Fakat yine de burada ifade edilmek istenen popüler müziğin, klasik müziğin yerini alması değildir. Klasik müziğin ve diğer her müzik türünün insan hayatındaki yeri ve önemi farklıdır. Bahsedilen örneklerle ortaya konmak istenen düşünce, olumsuz bir algıya sahip olan popüler müziklerin, bireylerin sosyalleşmesinde etkili olabileceği, bireylere farklı bakış açıları kazandırabileceği ve diğer müzik türlerine uzanan bir köprü görevi görebileceğidir. Fakat popüler müziklere karşı olumsuz bir algı bulunmaktadır.

Popüler müziklere ilişkin bu olumsuz algının kökeni Theodor Adorno'ya dayanmaktadır (Aksoy, 2020). Adorno standartlaşmış ve nitelik bakımından zayıflamış olan müzikleri popüler müzik olarak adlandırırken, nitelik bakımından daha güçlü ve özgün olan müzikleri ise ciddi müzik olarak adlandırmıştır (Kuyucu, 2016). Bu durum, oldukça geniş kitleler tarafından dinlenen ve tercih edilen popüler müziklerin, uzun bir süre akademik anlamda değerlendirilmesinin ve tartışılmasının önüne geçmiştir. Buna ek olarak popüler müziklerin eğitim alanında kullanılmasına dair bir ön yargı oluşturmuştur (Aksoy, 2020).

Oysa popüler müzikler, kendi dönemlerinde diğer türler içinde dinlenme oranına göre belirli bir ağırlığa sahip olup içinde çeşitli yenilikleri barındıran bir sanat/meslek dalıdır. Popüler müzikler, hem kendi dönemini yansıtarak etkilemekte hem de müzikal açıdan yenilikleri bünyesinde taşımaktadır. Müzik teknolojisinin gelişimi, insanların zevklerini değiştirdiğinden, popüler müziklerin de yeniliklerle popülerlik elde etme ölçütleri değişebilmektedir. Rekabetçi piyasa koşulları, popüler müziği üretenleri yeniliklere yöneltirken, bu müziği deneysel bir içerikle beslemektedir. Yenilik arayışı içinde, ileri düzey çalgısal icra gibi unsurlar da bulunabilmektedir (Kınık, 2013). Bununla birlikte popüler müziklerin hem çok geniş kitlelere ulaşmış, hem de özgün ve nitelikli örnekleri de bulunmaktadır. Bireyleri müzik eğitimine yakınlaştırabilecek, diğer müzik türleri ile birey arasında bir köprü görevi üstlenebilecek, hedef kazanımların öğrenilmesinde bireye yardımcı olabilecek bu müziklerin, müzik ve çalgı eğitimi kapsamına alınmaması ya da tercih edilmemesi araştırmanın temel problemi olarak görülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın ana konusunu oluşturan ve temelinde yer alan popüler müziklere ve bu müziklerin eğitimde kullanılmasına karşı bir ön yargı bulunsa da popüler müzikler bireylerin yakın durduğu ve günlük hayatta her an karşılaşılan – maruz kalınan müziklerdir. Kendi içerisinde birçok kategoriye ayrılması mümkün olan popüler müzikler; Türkçe popüler müzikler, yabancı dillerdeki popüler müzikler, film müzikleri ve hatta popülerleşmiş klasik müzikler olarak sınıflandırılabilirler. Çalışmada eserler seçilirken bu sınıflandırma göz önünde bulundurulmuş ve birbirinden farklı sınıflarda yer alan popüler müzikler seçilmiştir. Bu seçim ile eserlerin çeşitli yaş gruplarında yer alan, birbirinden farklı profillerdeki viyolonsel öğrencilerine hitap edebilmesi amaçlanmıştır. Bireylerin günlük hayatlarında severek dinledikleri ya da bir yerlerden ister istemez aşina oldukları eserleri çalışırken daha istekli olacakları ve daha motive bir şekilde çalışacakları düşünülmektedir. Fakat bu eserlerin gelişigüzel ve amaçsız bir şekilde çalışılması bireyleri tatmin etse de eğitimsel

açıdan bakıldığında faydalı görülmemektedir. Eserlerin viyolonsel eğitimcileri tarafından belirli kazanımlara yönelik olarak düzenlenmesiyle birlikte bu durumun önüne geçilebileceği düşünülmektedir. Böylece bireylerin sevdikleri eserleri çalışırken, viyolonsel eğitimi kapsamında beklenilen kazanımları gerçekleştirebilecekleri düşünülmektedir. Çalışmanın hedef kitlesi daha çok amatör viyolonselciler ve çalgı eğitimine geç başlayan viyolonselciler olsa da viyolonsel eğitimindeki temel davranışların ortak davranışlar olmasından dolayı profesyonel viyolonselciler için de kullanılabilirliği tartışılmıştır. Çalışma, yüzyıllardır süre gelen viyolonsel eğitimi sistematiği yerine önerilen bir fikir değildir. Bu sistemle paralel yürütülebilecek, sistemi destekleyici ve özellikle Türk insanını viyolonsele yakınlaştırmayı amaçlayan bir öneri niteliğindedir. Çalışma ile popüler müziklerin belirli hedefler doğrultusunda düzenlenmesi ve viyolonsel eğitiminde birer eğitim materyali olarak kullanılabilmesi amaçlanmıştır.

Bu genel amaç doğrultusunda çalışmada,

1. Farklı yaş gruplarında, farklı amaçlara yönelik viyolonsel eğitimi alan viyolonsel öğrencilerinin, viyolonsel icrası sırasında sıklıkla karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
2. Öğrenci görüşleri kapsamında viyolonsel eğitimine yönelik olarak, nasıl popüler müzik materyalleri geliştirilebilir?
3. Çalışma kapsamında viyolonsel eğitimine yönelik hazırlanmış popüler müzik materyallerinin, viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin viyolonsel öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?

Sorularına cevap aranmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Çalışma içerisinde yer alan viyolonsel eğitimi için hazırlanmış popüler müzik eserleri “bilinenden bilinmeyene”, “yakından uzağa” ilkesi prensibi ile seçilmiştir. Böylece

öğrencilerin viyolonsel çalma ve çalışma esnasında karşılaştıkları güçlüklerin daha kolay aşılmasına katkıda bulunması bakımından, daha etkili ve kalıcı bir öğrenme gerçekleşeceği düşünüldüğünden çalışma önemli görülmektedir. Akademik olarak hazırlanmış popüler eserlerin, beğeni eğitimine de hizmet etmesi bakımından ayrıca önemli görülmektedir. Viyolonsel eğitimine farklı bir bakış açısı ile yaklaşılan bu çalışmada, viyolonsel eğitimi içerisinde popüler müziklere yer verilmesinin bireyleri güdüleyeceği ve motive edeceği düşünülmektedir. Ayrıca çalışma kapsamında hazırlanan popüler müzik materyallerinin viyolonsel eğitimi repertuarına katkı sağlayacak olması da önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu çalışmada,

- Çalışma verilerinin toplanması amacıyla oluşturulmuş anket ve görüşme formalarının gerçeği yansıtmada uygun araç olduğu,
- Öğrenci ve öğretmen görüşlerinin samimi ve gerçekçi olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Çalışma,

- Ankete katılım gösteren farklı profillerdeki 110 (80'i mesleki viyolonsel eğitimi, 30'u amatör viyolonsel eğitimi almakta) viyolonsel öğrencisi,
- Viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği 3 alan uzmanı tarafından onaylanmış 21 popüler müzik materyali (Anlıyorsun Değil Mi, Ayrılık, Bekledim de Gelmedin, Caddelerde Rüzgar, Dostluk, Eye Of The Tiger, Gençlik Marşı Fa Majör, Gençlik Marşı La Majör, Gülnihal, Hatırla Sevgili, Hekimoğlu, Jingle Bells, Kol Düğmeleri, Love Story, Misirlou, Mutlu Yıllar Re Majör, Mutlu Yıllar Mibemol Majör, Mutlu Yıllar Fa Majör, Mutlu Yıllar Sol Majör, Sevdim Bir Genç Kadını, Yıldızların Altında) ile,

- Çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 21 viyolonsel öğretmeninin (Akademisyenler, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Bilim Sanat Merkezlerinde görev yapan viyolonsel öğretmenleri ile özel dershanelerde veya bağımsız özel dersler yoluyla viyolonsel eğitimi veren viyolonsel öğretmenleri) görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda birtakım müzikal davranışlar kazandırma ve bireyde var olan müzikal davranışları değiştirme, geliştirme sürecidir (Say, 2012; Uçan, 1997; Yıldırım Orhan, 2009). Müzik eğitimi, bireyin kendi mutluluğunu etkileyeceği gibi, toplum ile ilişkilerini de düzenler ve iyileştirir (Türkmen, 2005). Müzik eğitimi, bir bütün olarak ele alınsa da farklı amaçlar doğrultusunda olmaları ve farklı kitlelere hitap etmeleri açısından üç ana türe ayrılır. Bunlar; genel müzik eğitimi, profesyonel (mesleki) müzik eğitimi ve amatör (özengen) müzik eğitimidir. Müzik eğitiminin bu üç ana türü birbirini destekler, etkiler ve tamamlar (Uçan, 2005). Bir ülkenin müzik eğitimi alanında gelişmişlik düzeyi değerlendirilirken bu üç ana tür bir arada değerlendirilmelidir (Say, 2012).

2.1.1 Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, sağlıklı ve dengeli insanca bir yaşam için gerekli olan, toplumda ortak bir müzik kültürü oluşturmayı hedefleyen müzik eğitimidir (Uçan, 1997; Say, 2012). Müzikle ilişkisi ne olursa olsun her yaşta herkes için gereklidir (Uçan, 1997; Yıldırım Orhan, 2012). Amatör (özengen) ve mesleki müzik eğitimi için alt yapı oluşturmaya, hazırlamaya

yardımcı olur. Genel müzik eğitimi; ülke nüfusunun tamamına verilmesinden, genel müzik kültürü kazandırmasından, toplumun kültürel kimliği üzerindeki belirleyicilerden biri olmasından, temel bir insan ve eğitim hakkı olmasından dolayı oldukça önemli görülmektedir (Uçan, 2005). Bu yüzden okul öncesinden başlayarak özenle uygulanmalıdır (Say, 2012).

2.1.2 Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi

Adından da anlaşılacağı üzere mesleki (profesyonel) müzik eğitimi, kendi alanında uzmanlaşmış, müziği meslek edinmek isteyen bireyler yetiştirmeye yönelik olarak gerçekleştirilir (Say, 2012; Tarman, 2006). Uçan (2005) mesleki (profesyonel) müzik eğitiminin, ‘‘müziği sürekli bir görev, iş veya uğraş alanı olarak seçen ve bunun gerektirdiği yeterlikleri kazanmaya yetenekli olduğunu kanıtlayanlara, yani profesyonellere yönelik’’ (s. 4) olduğunu belirtmiştir. En kapsamlı müzik eğitim türü olan mesleki müzik eğitiminin, bestecilik eğitimi, seslendiricilik eğitimi, müzik bilimcilik eğitimi, çalgı yapım - onarımcılık eğitimi ve müzik öğretmenliği eğitimi gibi birçok boyutu bulunmaktadır (Albuz, 2001).

2.1.3 Amatör (Özengen) Müzik Eğitimi

Uçan (1997)’a göre amatör (özengen) müzik eğitimi, ‘‘müziğe ya da müziğin belli bir dalına amatörce ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar.’’ Herhangi bir zorunluluğu olmayan bu eğitim bireye, kendi istek ve ilgisi doğrultusunda olanaklar sağlamayı öngörür (Say, 2012).

(Say, 2012) ‘‘Gelişkin ülkelerde amatör müzik eğitimine katılan insanların geniş kitleler oluşturduğunu ve bu nedenle toplumun ‘müzikal gövdesi’ olarak kabul edildiklerini’’ belirtmiştir (s. 361). Genel müzik eğitimi ile mesleki müzik eğitimi arasında bir köprü görevi gören amatör (özengen) müzik eğitimi, genel müzik eğitimini desteklerken mesleki müzik

eğitimine de kaynak oluşturmaktadır (Buzduğu, 2010). Amatör (özengen) müzik eğitimi, hem örgün hem de yaygın eğitim kapsamında gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde amatör (özengen) müzik eğitimi örgün eğitim kapsamında okullarda gerçekleştirilirken, yaygın eğitim kapsamında; müzik dershaneleri, özel müzik kursları, sanat merkezleri, halk eğitim merkezleri, belediye ve vakıf kursları vb. kurum ve kuruluşlarda gerçekleştirilmektedir.

Mesleki (profesyonel) müzik eğitiminden farklı olarak, bireyden herhangi bir müziksel hazırbulunuşluk ve özel yeterlilik beklenmediğinden amatör (özengen) müzik eğitimi daha geniş kitlelere hitap etmektedir. Buna bağlı olarak birçok insanın şarkı söyleme ve çalgı çalma gibi isteklerini gerçekleştirebilmesine olanak sağlamaktadır (Tekeli-Yiğit, Gülüm ve Çağlar, 2020). Çalgı eğitimi amatör (özengen) müzik eğitiminin ilk akla gelen boyutudur ve daha çok talep edilmektedir (Çağlar ve Tekeli, 2018).

2.2 Çalgı Eğitimi

Yıldırım Orhan (2012)' a göre çalgı eğitimi, herhangi bir çalgıyla ya da çalgılarla yapılan, bireyi çalgı aracılığıyla yetiştirme, geliştirme, müzik alanında ve müziksel anlamlarda içeriği olan istendik davranışlar kazandırabilme eğitimi olarak nitelendirilebilir'' (s. 434). Bir ya da daha fazla çalgı ile yapılabilen çalgı eğitimi, kişinin çalgı disiplinine uygun bir şekilde yetiştirilmesi süreci olarak tanımlanabilir. Kişinin kendini daha iyi tanıyabilmesi, yeteneklerini fark etmesi ve var olan yeteneklerine yenilerini eklemesi çalgı eğitimi açısından önemli görülmektedir (Atasoy Karaduman, 2015) Bu eğitim bireyin zihinsel ve bedensel özelliklerini bir araya getirirken aynı zamanda bireye müzikal bir kimlik kazandırır (Demirci, 2013). Tufan ve Güdek (2008) ''müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitiminin, ister örgün ister yaygın eğitimde olsun, devinişsel, duyuşsal ve bilişsel davranışları aynı önemle kapsayan bir eğitim boyutu olduğunu belirtmişlerdir'' (s. 78). Bireylerin çalgı eğitimi alması önemli görülmektedir çünkü çalgı çalma, insanın kendisiyle bütünleşmesine öncülük eder, duygularını ifade etmesine yardımcı olur ve toplum ile olan ilişkisini düzenler (Uslu, 1996). Parasız (2009) çalgı eğitimini ''bir çalgının

çalınabilmesinde uygulanan, yöntemler bütünüdür'' şeklinde tanımlarken çalgı eğitiminin amaçlarını da ''çalgıyı doğru bir teknikle çalmak, çalışma süresini verimi artıracak şekilde ayarlamak, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratmak ve müzikal becerileri artırmaya yönelik çalışmalar yapmaktır''(s.19) şeklinde sıralamıştır. Çalgı çalmak karmaşık ve zor bir süreç olduğundan, titiz bir çalışma gerektirmektedir. Bunun için üç temel unsurdan bahsedilebilir; öğrenci, öğretim programı ve en önemlisi öğretmendir (Çilden, 2003). Çalgı eğitimi bireysel bir eğitim olduğundan kişiye özel yaklaşım gerektirmektedir. Bu bağlamda çalgı öğretmenleri kişinin yeteneklerini, fiziksel özelliklerini, ilgisini ve zekasını göz önünde bulundurarak en uygun yöntem ve teknikleri belirlemelidirler (Yıldırım Orhan, 2012). Uzman kişilerin hazırladığı, sağlam materyallerden oluşan ve uygulanabilir bir program, bireyde istendik davranışlara ulaşma konusunda faydalı olacaktır. Bununla birlikte, iyi hazırlanmış bir program bireylere sadece çalgı eğitimi konusunda değil; işitme, yorumlama ve birlikte müzik yapma gibi konularda da faydalı olacaktır (Demirci, 2013). Çalgı eğitim sürecinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için çalgı teknikleri doğru öğretilmeli ve öğrencilerin bireysel çalışmalarını nasıl yapmaları gerektiği dikkatle vurgulanmalıdır. Bunlara ek olarak bireye etkili bir dinleme alışkanlığı kazandırılmalı ve çalgı eğitimi ile birlikte işitme eğitimi de yürütülmelidir. Öğrencilere ton ve ritim duygusu kazandırılmasının yanı sıra öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanmalarına izin verilmelidir. Bunun için eğitimciler öğrencileri dersin gerektirdiği ölçüde serbest bırakmalıdırlar (Özmenteş, 2005). Bu süreçte bireye kazandırılması gereken beceriler; çalgıdan doğru ses elde edebilme, doğru bir bedensel duruş sağlayabilme ve çalgı üzerinde hâkimiyet sağlayabilme olarak sıralanabilir (Atasoy Karaduman, 2015). Özen (2004) çalgı eğitiminde öğrencinin başarısını etkileyen faktörleri; ''çalgı çalmaya istekli olmak, çalgıyı tanımak ve sevmek, zamanı iyi kullanılmak, verilen ödevleri düzenli ve gerektiği biçimde çalışmak, öğretmeniyle iyi iletişim kurmaktır'' (s.60) şeklinde sıralamıştır

2.2.1 Mesleki (Profesyonel) Çalgı Eğitimi

İcracının çalgısı aracılığıyla içsel dünyasındaki müzikal birikimleri dışa vurması, bireylere aktarması çok yönlü bir eylemdir. İcracı bu eylemi gerçekleştirirken müzikal yaşantısı içerisindeki bütün deneyimlerini kullanır. Bir çalgıyı ortalama ya da profesyonel bir şekilde çalabilmek oldukça uzun bir süreç ve fazlasıyla emek gerektirir (Karabulut ve Canbay, 2017). Bir işi meslek edinmiş bireyler profesyonel olarak nitelendirilir. Müzikte profesyonellik kavramı da müziği meslek edinmiş ve müzik ile maddi kazanç sağlayan bireyler için kullanılır. Bunun için profesyonel bir eğitim gereklidir ve profesyonel eğitim de maddi kazanç elde edebilmek için meslek olarak seçilen alanla ilgili alınan eğitim olarak ifade edilmektedir (Kararoğlu 2009). Türkiye de mesleki (profesyonel) müzik eğitimi ve mesleki (profesyonel) çalgı eğitimi; konservatuvarlar, güzel sanatlar liseleri, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümleri ve eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde gerçekleştirilmektedir (Yalçın, 2017). Başlangıç aşamasında belirgin farklar olmasa da mesleki (profesyonel) ve amatör (özengen) çalgı eğitimi arasında birçok fark bulunmaktadır. Özellikle ilerleyen aşamalarda bu iki eğitim süreci birbirinden ayrılır. Mesleki (profesyonel) çalgı eğitimi için bireyler müzikal yeteneklerinin ölçüldüğü bir takım sınavlara tabi tutulur ve bireyler için en uygun çalgı seçimi uzman öğreticiler tarafından yapılır (Özbek ve Tunca, 2022).

2.2.2 Amatör (Özengen) Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi bireylere özgüven, disiplin ve toplumsal hayata kolay adapte olabilme gibi özellikler kazandırmaktadır. Mesleki (profesyonel) çalgı eğitiminden farklı olarak özellikle amatör (özengen) çalgı eğitimi ile toplumda ortak bir dil ve kültür oluşturulması hedeflenmektedir. Bu bağlamda amatör çalgı eğitimi oldukça önemli görülmektedir (Yıldız, 2018). Bunlara ek olarak ayrıca amatör (özengen) çalgı eğitimi, mesleki (profesyonel) çalgı eğitiminin teknik ve müzikal ögelerini içinde bulundurarak bireye ilgi alanları, estetik ve

müzikal anlamda gelişim sunmayı hedefler (Gençel Ataman ve Güler, 2020). Gönüllü olarak müzik yapmak isteyen ve kendini buna hazırlamış bireylerin herhangi bir ölçüt aranmadan başvurabildiği bir eğitim türü olduğundan, özengen çalgı eğitimi müzik eğitiminin en ulaşılabilir türüdür (Tekeli-Yiğit, Gülüm ve Çağlar, 2020). Amatör çalgı eğitiminde ilkeler öğrencinin hazırbulunuşluğuna göre belirlenir. Öğretmen, öğrencisini tanımalı, öğreteceği konuları, açıklayabilmeli, yaparak göstermeli ve öğretmelidir. Öğrenciyi iyi tanımak ve kendisine en uygun olan yöntem ve stratejiyi uygulamak önemlidir. El becerisi iyi olan öğrenci ile işitme becerisi iyi olan öğrencinin alacağı eğitim ve uygulanacak strateji farklı olmak durumundadır (Yıldız, 2018). Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında, gerek öğrenci sayısının fazla olmasından gerekse de ekonomik sebeplerden dolayı çalgı eğitimi oldukça yetersizdir. Bu da çalgı eğitimi almak isteyen bireyleri okul dışındaki müzik kurslarına ya da özel derslere yöneltmektedir. Gün geçtikçe sayısı artan bu kurslar, çalgı eğitimine olan talebi karşılama noktasında oldukça önemli görülmektedir (Hancıoğlu, 2010). Bu tür kurumlarda yapılan çalışmaların belirli aralıklarla sergilenmesi ve sunulması hem öğrenci, öğretmen, kurum ve aileler arasındaki paylaşımı arttıracak hem de başarının arttırılması adına faydalı olacaktır. Müzik kursları (dershaneleri) sadece müziği amatörce yapmak isteyen bireyler için değil, ileride profesyonelliğe doğru yol almak isteyen bireyler için de hizmet vermektedir. Bu konuda kurumların belirli kurallar çerçevesinde işletilmesi ve ilgili bakanlık tarafından denetimlerinin yapılması gerekmektedir (Karan, 2011). Aksi takdirde verilen eğitimin kalitesi ve niteliği ile ilgili bir takım problemler ile karşılaşılabilir.

2.3. Viyolonsel ve Viyolonsel Eğitimi

16. yüzyılın başlarında ortaya çıkan ve 17.yüzyılda gelişmeye başlayan viyolonsel, keman ailesinin tenor sesli üyesidir. 17.yüzyılın sonlarına kadar topluluklarda bir eşlik çalgısı olarak görev yapan viyolonsel için ilk solo eserleri 1675 yılında Domenico Gabrielli yayımlamıştır. İlk konçertolar ise 18.yüzyılın başlarında bestelenmiştir. Bu durum viyolonselin tarihçesinin

keman ve viyoladan farklı olduğunu göstermektedir (Say, 2012). Her ne kadar kendine ait bir kimlik kazanması uzun sürse de 18.yüzyıldan başlayarak bestecilerin birçoğu viyolonsel literatürüne katkıda bulunmuştur (Say, 2019) Hem sololarda hem de eşliklerde oldukça başarılı olan viyolonsel oda müziği grupları ve orkestralar için oldukça önemlidir (Say, 2012). Orkestranın en hareketli bas çalgısı olarak nitelendirilen viyolonsel bas partilerini kontrbas ile birlikte seslendirir (Sevsay, 2019). Fakat bu kadar zengin tınılara sahip olan bir çalgıyı, sadece eşlik çalgısı ya da bas çalgısı olarak nitelendirmek doğru olmayacaktır. Orkestraya canlılık katacak parlak, hızlı ve teknik olarak güç pasajların tamamı viyolonsel ile rahatlıkla gerçekleştirilebilir. Etkili ve zengin tınısı sayesinde zaman zaman ana temayı seslendirme görevini de üstlenmektedir. Viyolonsel üzerinde Do-Sol-Re-La şeklinde beşli olarak akort edilen 4 tel yer almaktadır ve her telin kendine özgü bir ses karakteri olduğunu söylemek mümkündür (Say, 2012). Sevsay (2019); La teli için keskin ve parlak, Re teli için sıcak ve yumuşak, Sol teli için diğer tellere göre daha zayıf ama yine de güçlü, Do teli için zengin, derin ve gür sesli ifadelerini kullanmıştır (s.5). Say'a göre (2012); La teli tutkulu ve coşkulu, Re teli yumuşak ve içe dönük, Sol ve Do telleri birbirine yakın zengin ve dolgundur. (s.569). Otto Karolyi (2011) ise viyolonselin ses niteliğini sıcak bir kadifeye benzetmiştir (s.141). İcracının dizleri arasına konumlandırılan viyolonselin sap bölümü sol omuzdan uzatılır. Alt kısmında bulunan ve pik olarak adlandırılan metal çubuk, hem çalgıyı taşır hem de çalgının boyunun icracıya göre ayarlanabilmesine olanak sunar. Keman ailesinde yer alan diğer çalgılarda da olduğu gibi yay sağ el ile tutulur ve normal çalışlarda, yayın tel ile temasının tuşenin alt ucu ile eşik arasında, tam orta noktada olması beklenir. Bu nokta üretilmek istenen sesin karakterine ve gürlüğüne göre değişebilmektedir. Pizzicato gibi bazı tekniklerde yay kullanılmaz. Eğer pizzicato çalınacak pasaj kısaysa, icracı yayı elinden bırakmaz fakat uzun pasajlarda yay bırakılabilir ve her iki durumda da icracı sağ el parmakları ile ses üretir (Sevsay, 2019). Viyolonselin yay tekniği dikey konumda çalınmasından dolayı keman ve viyoladan farklıdır. Viyolonsel eğitiminde ilk olarak viyolonselin yapısı ve tarihinden bahsedilmeli, çalgı bireye tanıtıldıktan sonra öğrencinin

fiziksel özelliklerine uygun olan viyolonsel ile eğitim sürdürülmelidir. Öğrenci için uygun boyutta bir viyolonsel seçildikten sonra, yine öğrencinin boyuna uygun bir sandalye seçilmeli ve doğru oturuş – duruş pozisyonu ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır. Daha sonra öğretmen viyolonselin pik yüksekliğini öğrenciye uygun olacak şekilde ayarlamalıdır (Yıldırım Orhan, 2009). Diğer çalgılarda da olduğu gibi viyolonsel eğitimi bireysel olarak gerçekleştirilir ve bireyin viyolonsel çalabilme becerilerini geliştirmeyi amaçlar (Öztürk ve Güdek, 2016).

2.4. Türkiye'de Müzik Türleri

Günümüzün gelişen ve değişen koşullarında müzik toplumun her tabakasının günlük hayatında karşılaştığı, faydalandığı ve bazen de sorunlarına çözüm aradığı bir unsur haline gelmiştir. Bir dizi farklı ana türü ve bunların alt türlerini içinde barındıran müzik, toplumsal yaşamın pek çok alanında tüm türlerinde öncü, kimi zaman destekleyici kimi zaman baskın bir rol oynamaktadır (Çiftçi, 2010). Toplumlar arası etkileşimlerin coğrafi, ticari ve siyasi etkenler nedeniyle pek çok alanda ve disiplinde benzer özellikler gösterdiği bilinmektedir. Kültür alışverişi zamanla küresel bir ölçeğe ulaşmış ve müzik çeşitli türlere bölünmüştür. Dolayısıyla farklı türlerde yayınlanan müzik eserleri içerisinde her türün kendine özgü özelliklere sahip olduğu düşünülebilir (Yurga, 2017). Günümüz Türkiye'sinde genel müzik kültürümüz "(1) temel müzik (ilk-el müzik), (2) halk müziği, (3) sanat müziği ve (4) "yığın müziği" katmanlarından oluşan dört katmanlı bir yapıya kavuşmuş bulunmaktadır. Bu karmaşık yapı içinde (a) "geleneksel Türk Halk müziği", (b) "geleneksel Türk sanat müziği", (c) "yeni/modern (çağdaş) Türk sanat müziği" ve (ç) "yeni/popüler (çağdaş) Türk (halk) müziği" ile (d) "uluslararası (sanat, halk, popüler/müzikler", ülkemizde yaşayan başlıca (ana) müzik türlerini oluşturmaktadır (Uçan, 1997, akt. Çiftçi, 2010).

Say (2019) ise Türkiye'deki müzik türlerini, ''Geleneksel Müzik'', ''Sanatsal Müzik'' ve ''Popüler Müzik'' olmak üzere 3 ana başlıkta sınıflandırmıştır.

Yurga (2010) ise Türkiye'deki müzik türlerini, alt türleri ile birlikte 6 ana başlıkta sınıflandırmıştır.

- Geleneksel Türk Halk Müziği
- Geleneksel Türk Sanat Müziği
    - Geleneksel (Teksesli) Türk Sanat Müziği
    - Çoksesli Türk Sanat Müziği
- Türk Pop
    - Türk Rock
    - Protest Pop
- Arabesk Müzik
    - Pop Arabesk
    - Dini Arabesk
    - Protest Arabesk
    - Piyasa Arabesk
    - Taverna Arabesk
- Uluslararası Müzik
    - Caz Müzik
    - Pop Müzik
    - Sanat Müziği
- Eğitim Müziği
- Askeri Müzik
    - Mehter Müziği
    - Bando Müziği
- Dini Müzik
    - Cami ve Tekke Müziği
    - Tasavvuf Müziği
- Özgün Müzik

2.4.1. Popüler Müzik

Yukarıda belirtilmiş olan Türkiye'deki müzik türlerinin büyük bir kısmına Türkiye'deki popüler müzik türleri denmesi uygun olabilir. Çünkü popüler müzik kavramı sadece pop müziği kapsamamaktadır. Günümüzde otantik hali dışında herkesin dilinde olan bir türkü veya gündeme göre popüler olan bir marş da popüler müzik kapsamına girebilir.

Geniş kitleler tarafından benimsenen; yaygın olan anlamına gelen popüler sözcüğü Fransızcadan kaynaklanmıştır (Say, 2019). TDK, popüler sözcüğünü; ''Halkın arasında yaşayan motiflere, ögelere yer veren, onlardan yararlanan, halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan'' şeklinde tanımlamıştır. Beşevli Solmaz (2009) ise popüler müziği tanımlarken ''halk, halka ait, avama ait, gözde, yaygın, rağbette/ revaçta olan, herkesin tanıdığı, herkesin sevdiği, herkesçe anlaşılabilir vb. halkın arasında yaşayan motiflere, öğelere yer veren, onlardan yararlanan anlamı da karşımıza çıkan tanımlar arasındadır'' (s.1) ifadelerini kullanmıştır. Popüler müzik kavramı, anlam bakımından genellikle eğlence müziği olarak nitelendirilmiştir. Hem toplumsal hem de bireysel bir olgu olan eğlence kavramı, her çağda var olmuştur. Bu durumda da eğlenme amaçlı bir müziğin ortaya çıkması kaçınılmaz olmuştur. Popüler müzik kavramı zamanla kısaltılarak pop müzik olarak da ifade edilmiştir (Say, 2012; Say, 2019). Popüler kültürün bir ürünü olan popüler müzik, döneminde dünyada en çok dinlenen müzik türü olarak kabul edilmektedir. İnsanların mevcut sorunlarını, duygularını, düşüncelerini, sevinçlerini vb. aktarmak için büyük ölçekli bir iletişim aracı olduğu da söylenebilir (Yurga, 2017).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kayaarslan (2021) Hacı Taşan Türkülerinin Viyolonsel İle Çalımına Yönelik Eğitim Materyallerinin Hazırlanması adlı yüksek lisans tezinde; Hacı Taşan türkülerinin viyolonsel çalgısının teknik kapasitesi göz önünde bulundurarak viyolonsele uyarlanmasını, viyolonsel eğitimi alan bireylerin türkülerde kullanılan teknik becerilere dair kazanım sağlamasına yönelik çalışma önerileri hazırlanmasını ve viyolonsel eğitimi repertuvarına yeni eserler kazandırılmasını amaçlamıştır. Bu amaçlar doğrultusunda a Hacı Taşan'a ait kırık hava formunda 5 türkünün viyolonsele aktarımı yapılmış ve bu aktarımı yapılan türkülerin çalımında ortaya çıkan karakteristik kazanımlara yönelik eğitim amaçlı örnek çalışmalar (dizi, alıştırma ve etütler) hazırlanmıştır. Nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı betimsel çalışmada, veri toplama yöntemi olarak doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Türkülerin viyolonsele aktarımında ve eğitim amaçlı örnek çalışmaların hazırlanması sırasında uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Çalışma; Hacı Taşan ve türkülerinin ulusal-uluslararası platformlarda tanınması ve bu türkülerin viyolonsel repertuvarına kazandırılması, gerek viyolonsel gerekse başka çalgılara halk ezgilerinin uyarlanması ile ilgili yapılacak olan çalışmalara ışık tutması bakımından oldukça önemli görülmektedir. Bu tez çalışmasından yola çıkarak Kayaarslan ve Kumtepe (2021) International Journal of Eurasia Social Sciences 12(46), dergisinde Allı Turnam Türküsünün

Viyolonsel İle Çalımına Yönelik Eğitim Materyallerinin Hazırlanması adlı araştırma makalesi yayınlamışlardır.

Çınardal (2020) viyolonsel öğretiminde önemli bir yer tutan yay tekniklerinin Türk müziği ezgilerine uyarlanması ve bu sayede Türk müziği ürünlerinin eğitim müziği literatürüne, aynı zamanda da kültürümüze kazandırılması amacıyla Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yay Tekniklerinin Türk Müziğine Uyarlanması ve Değerlendirilmesi adlı doktora tezi hazırlanmıştır. Çalışma ile yakından uzağa, çevreden-evrene, yöreselden-evrensele gibi ilkeler gözetilerek amaca yönelik örnekleme yöntemi ile TRT Türk Halk Müziği repertuvarından "Enzeli, Çeçen Kızı, Temirağa, Bergama Bengisi ve Koçeri Bar Havası" oyun havaları seçilmiştir. Viyolonsel öğretiminde kullanılan yay tekniklerini Türk müziği ezgilerine uyarlamaya yönelik olan bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel boyutunda seçilen oyun havaları aracılığıyla yay tekniklerinin çalıştırılması ve bu oyun havalarının etkililiğinin değerlendirilebilmesi için 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören ve bireysel çalgısı viyolonsel olan öğrencilerden oluşan bir çalışma grubu oluşturularak deneysel boyutta tek grup öntest-sontest deneme modelinden yararlanılmıştır. Makamsal öntest-sontest, çalışma kapsamında seçilen oyun havalarından esinlenilerek makamları, ritmik yapıları ve ders içeriklerinde yer alan yay tekniklerini vii kapsayacak şekilde 7 kısımdan oluşmaktadır. Deney grubu öğrencilerine eğitim öncesi makamsal öntest çaldırılmış ve video kayıtları alınmıştır. Ardından deney grubuna 8 haftalık bir eğitim programı uygulanmıştır. Eğitimden sonra aynı materyal öğrencilere tekrar çaldırılmış ve video kayıtları alınmıştır. Öğrencilerin öntest ve sontest video kayıtları, alanında uzman 5 öğretim elemanı tarafından puanlanarak ve öntest-sontest puan ortalamaları alınarak performans gelişim düzeyleri değerlendirilmiştir. Uzman değerlendirmeleri sonucunda elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Veriler, normal dağılıma uygunluk göstermediğinden parametrik olmayan testlerden Wilcoxon-İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir. Ayrıca

öğrencilerin, ders içeriklerinde yer alan yay tekniklerini bilmelerine ve çalgılarında uygulamalarına yönelik görüşleri ile çalışmada kullanılan makamlara yönelik bilgi düzeyleri tanımlayıcı ölçütlerden frekans ve yüzde kullanılarak verilmiştir. Öğrencilerin uzman değerlendirmeleri sonucunda eğitim öncesi aldıkları puan ortalamalarıyla eğitim sonrası aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmıştır ($p<0,05$). Bu sonuçlar ışığında, viyolonsel öğretiminde kullanılan yay tekniklerinin Türk Müziği ezgilerine uyarlanabilmesi konusunda olumlu etkilerin olduğu ortaya çıkmıştır.

Koğa Demirbacak (2019) viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında tekerlemeler ve Türk çocuk şarkılarının kullanılmasının eğitimciler açısından uygun olup olmadığının sınanması ve hazırlanan tekerleme ve çocuk şarkılarından oluşan repertuvarın uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla Viyolonsel Eğitiminin Başlangıç Aşamasında Tekerlemelerin Ve Türk Çocuk Şarkılarının Kullanımına Yönelik Eğitimci Görüşleri adlı yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında tekerlemelerin ve Türk çocuk şarkılarının kullanımına yönelik eğitimci görüşlerinin incelendiği çalışma Durum çalışması (case study) deseni ile hazırlanmış ve veriler yapılandırılmış açık uçlu sorular aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu, kritik durum örneklemesine göre, Türkiye'de 26 Üniversitede bulunan Eğitim Fakülteleri GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapmakta olan gönüllü 20 viyolonsel eğitimcisi oluşturmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda eğitimcilerin en çok bildiği ve halen her yaş gurubunda tanınan 5 tekerleme ve 10 adet şarkı tespit edilmiştir. Eğitimcilerin görüşme sorularına verdiği yanıtlar tablolar halinde belirlenmiş, veri toplama yöntem ve süreci betimsel analiz yöntemine göre çalışılmış, bulgular ve yorumlar kısmı elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, viyolonsel eğitimcilerin, başlangıç aşamasında teknik becerileri (yay tekniği, doğru entonasyon, parmak düşürme) kazandırmak amacıyla tekerleme ve çocuk şarkılarının kullanılmasının vii uygun ve faydalı olduğu, Türk çocuk şarkıları ile hazırlanan materyalin viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında kullanılabileceği görüşü ortaya çıkmıştır.

İşler (2019), Kütahya Türkülerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılması Üzerine Bir Çalışma adlı yüksek lisans tezinde Kütahya iline ait türkülerin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliğinin araştırılmasını amaçlamıştır. Bu amaçla TRT repertuarında yer alan Kütahya türküleri incelenmiş ve viyolonsel eğitimi için uygun olduğu düşünülen 15 türkü örneklem grubu olarak ele alınmıştır. Türküler üzerinde yay teknikleri, parmak numaraları ve konum geçişleri ile ilgili çalışmalar yapılarak I. ve II. Konumu kapsayan türküler Düzey 1, I. II. III. Konumu kapsayan türküler Düzey 2, I. II. III. ve IV. Konumu kapsayan türküler ise Düzey 3 olarak belirlenmiştir. Ayrıca seçilen bu türküler, makamları ve ritmik yapıları, karar perdeleri, usulleri, ses aralıkları, yeden sesleri, başlangıç ve bitiş sesleri, yapısal ve seyir özellikleri bakımından analiz edilmiştir. Araştırmada farklı yörelere veya bölgelere ait türkülerin de araştırılıp viyolonsel eğitimi için kullanılabileceği ve çalışmada yer alan eserlerin ses sistemine ve geleneksel yapıya uygun (microtonal) olarak, yazılabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Eroğlu (2018) Türkiye'deki eğitim fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Güzel Sanatlar Liseleri'ndeki bireysel çalgı dersi "viyolonsel eğitiminde" Kangal ve Yöresi türkülerini viyolonsel eğitimindeki çalma tekniklerine göre seslendirilmesi amacıyla, Kangal Ve Yöresi Türkülerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılmasına İlişkin Bir Çalışma adlı yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Genel tarama modelinin kullanıldığı betimsel çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın Kangal ve Yöresi Türkülerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasının viyolonsel eğitimine katkı sağlaması, türküler yoluyla viyolonseldeki uluslararası tekniklerin kavranmasına kolaylık sağlayabilmesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışmada Kangal ve yöresi türkülerinin, sağ el yay tekniklerinden "legato ve detaşe çalma" konuları, sol el teknikerinden ise "pozisyon geçişi" konuları bakımından Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları bireysel çalgı dersi "viyolonsel" öğretim programlarında ve Güzel Sanatlar Liseleri bireysel çalgı dersi "viyolonsel" öğretim programlarındaki kazanımlara uygun

türküler olup bu türkülerin viyolonsel dersi öğretim programlarına katkı sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Demirci (2013) Geleneksel Türk müziğinde makamsal seslendirmeye yönelik hazırlanan çalışma modelinin, öğrencilerin müzikal-teknik becerilerini artırmada etkisini test etmeye ve seçilen türküyü istenilen düzeyde seslendirebilmeye ilişkin deneysel bir çalışma yürütmüştür. Çalışma grubunu, 2010-2011 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında viyolonsel eğitimi alan dördüncü sınıf öğrencilerinin oluşturduğu araştırmada altı öğrenciden oluşan çalışma grubu üç deney, üç kontrol grubu olmak üzere random yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmada 2x2'lik split-plot desen kullanılmış, bu doğrultuda deney ve kontrol grubuna performans değerlendirme ölçeği ön test-son test amaçlı uygulanmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U testi, Wilcoxon işaretli sıralar testi istatistiksel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bulgularda, deney grubunun ön test-son test puanları arasındaki farkın son test puanlarının lehine olduğu görülürken, kontrol grubunun ön test-son test puanları arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamsız bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, makamsal seslendirmeye yönelik olarak hazırlanan çalışma modelinin, deney grubundaki öğrencilerin müzikal ve teknik becerilerine ilişkin performanslarını arttırmada önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Önder (2012) Zeybek Müziklerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği ve Viyolonsel Eğitimine Uyarlanması adlı yüksek lisans tez çalışmasında, zeybek müziklerinin viyolonsel eğitimindeki kullanılma durumunu ortaya koymak, viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin öğretim elemanı görüşlerine yer vermek ve tampere sisteme uygun zeybek müziklerini viyolonsele uyarlayarak bir dağar önerisi oluşturmayı amaçlamıştır. Betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, Üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinden 10 Müzik Eğitimi Anabilim Dalında görev yapmakta olan 16 viyolonsel öğretim elemanına anket uygulanmış, anket sonucunda viyolonsel öğretim elemanlarının çoğunluğunun (% 62,5) viyolonsel eğitiminde zeybek müziklerinden hiç

yararlanmadıkları, buna karşın yine çoğunluğunun (% 62,5) "viyolonsel eğitiminde zeybek müziklerinden yararlanılmalıdır" görüşüne katıldıkları ve "zeybek müziklerinin viyolonselin ses rengine ve viyolonsel ile seslendirmeye uygun olduğu" (% 62,6) görüşüne katıldıkları belirlenmiştir. Viyolonsel öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda 14 zeybek ezgisinin viyolonsel uyarlaması yapılmış ve uyarlamalar viyolonsel alanında uzman üç sanatçı-öğretim elemanının görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu ezgiler viyolonsel ile seslendirilerek stüdyo ortamında ses kayıtları gerçekleştirilmiş ve CD olarak ekte sunulmuştur. Ayrıca bu tez çalışmasından yola çıkarak Önder ve Demirbatır (2014) Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi ART-E Mayıs-Haziran sayı:13'te Zeybek Müziklerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşlerin Değerlendirilmesi adlı bir makale yayınlamışlardır.

Müezzinoğlu (2012) Kemana Uyarlanmış Halk Ezgilerinin Keman Eğitiminde Kullanılması adlı doktora tezinde Kıbrıs Türk Halk Ezgilerine ilişkin müzikal unsurları ve bu unsurların ortak özelliklerini belirlemeyi ve keman eğitiminde kemana uyarlanmış halk ezgilerinin kullanılmasının öğrencilerin keman çalma başarısına etkisini saptamayı amaçlamıştır. Araştırmada halk ezgilerine ilişkin veriler kaynak tarama yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Halk ezgilerinin tespit edilmesi için Kıbrıs'ta halk ezgileri ile ilgili kitaplar taranmış, kemanla çalınması uygun olan, sözsüz halk ezgileri içinde ortak özellikler taşıyan ve Kıbrıs Türkleri tarafından çalınıp oynanan Sirto, Zeybek, Karşılama, Çiftetelli ve Arabiye ezgileri uzman görüşü alınarak seçilmiştir. Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin kullanılmasının öğrencilerin keman çalma başarısına etkisini saptamak amacıyla deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma, "deneysel" "tek grup ön-test, son-test" desenine göre gerçekleştirilmiştir. Deneysel çalışma, örnekleme giren 12 öğrencinin oluşturduğu "deney" grubu üzerinde yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda deneysel çalışmada kullanılacak olan ezgilerin arasından uzman görüşü alınarak iki farklı ezgi seçilmiş, yay prensipleri dikkate alınarak, yay teknikleri, yay hareketleri, parmak numaraları ve nüanslar belirlenerek kemana uyarlanmıştır. Ön gözlemde deney grubuna bu ezgilerin uyarlanmamış şekli, iv son

gözlemde ise uyarlanmış şekli çaldırılmıştır. Deneysel çalışma 2 haftalık sürede, aynı ortam, süre ve zaman dilimi içinde haftanın her günü gerçekleştirilen 10 çalışmadan oluşmuştur. Çalışmalar video kamerayla kaydedilmiş, video kayıtlarını izleyen üç gözlemci tarafından önceden hazırlanmış olan gözlem formları doldurulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrencilerin kemana uyarlanmış halk ezgilerini çalma başarılarını ölçme amacıyla ön ve son gözlemleri uygulayabilmek için gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formunda teknik ve müzikal olarak "sol eli konumlandırabilme ve parmaklandırabilme", "yayın hızını ayarlayabilme", "yayın basıncını dengeleyebilme", "ezgiyi bütünlük içinde seslendirebilme" ve "müzikal çizgiyi yakalama ve doğru seslendirme" davranışları yer almıştır. Araştırmada verilerin analizinde, araştırmanın alt problemlerine uygun olarak parametrik olmayan "Kendall W Uyum Testi", "Wilcoxon Sıra Testi" ve "Mann Whitney U Testi" kullanılmıştır. Uzmanların seslendirme başarısına verdikleri puanlar arasındaki tutarlılıklarına bir başka deyişle uzmanların verdikleri puanlar arası uyuma "Kendall W Uyum Testi" ile bakılmıştır. Öğrencilerin Sirto seslendirme durumları ve Zeybek seslendirme durumları açısından bir farkın olup olmadığı "Mann Whitney U Testi" ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin iki farklı ezgiyi seslendirme durumları arasında ön gözlem ve son gözlem puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı "Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi" ile analiz edilmiştir. Araştırmada ayrıca, gözlem formunda yer alan yorumlar kısmındaki uzman görüşleri nitel araştırma verisi olarak kabul edilmiş ve bu yorumların çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, yapılan analizle ezgilerin ortak özellikleri belirlenmiştir. Deneysel çalışmadan elde edilen bulgulara göre; kemana uyarlanmış halk ezgilerinin öğrencilerin keman çalma başarılarını teknik ve müzikal olarak olumlu yönde etkilediği saptanmıştır. Her bir davranış için anlamlı bir artış ve olumlu yönde gelişme gözlenmiştir. Bu tez çalışmasından yola çıkarak Müezzinoğlu ve Gürgan Öztürk (2016) İdil Dergisi, 2016, Cilt 5, Sayı 22'de Kemana Uyarlanmış Halk Ezgilerinin Keman Eğitiminde Kullanılması adlı bir makale yayınlamışlardır.

Değirmencioğlu ve Arapgirlioğlu (2011) tarafından hazırlanan Makamsal Viyolonsel Öğretiminde Popüler Müzik Eserlerinden Yararlanma (Orhan Gencebay Örneği) adlı makalede, makamsal viyolonsel eğitiminde kullanılması bakımından, popüler müzik eserlerinden yararlanılmasına ilişkin bir yaklaşım araştırılmıştır. Eserlerinde makamsal yapıların detaylı olarak işlenmesi, yaylı sazlar için yazılan partilerin batı icra tekniklerine göre düzenlenmiş olması ve çeşitli düzeylerde seslendirme becerilerini içermesi, araştırma için "Orhan Gencebay" eserlerinin seçilmesinde belirleyici unsurlar olmuştur. Verilerin elde edilmesinde, çalışmanın geçerliliğini yansıttığı varsayılan, "Berhudar Ol" albümünde yer alan yaylı saz icralarına yönelik bölümler 5 şarkı ve 8 pasaj olarak belirlenmiştir. Bu bölümlerin müzikal analizleri yapılarak, yay kullanımı, pozisyon kullanımı, parmak kullanımı, tel kullanımı vb. teknik açılardan uygun bir anlatım şekli ve terminoloji ile makamsal viyolonsel öğretiminde kullanılabilecek şekilde düzenlenerek sunulmuştur. Araştırmanın sonucunda; seçilen pasajların melodik yapı ve icra tekniği açısından, geleneksel kaynaklarda ve viyolonsel metotlarında da kullanılan, öğrenciye kazandırılması hedeflenen, farklı makam dizilerinin farklı kararlardan seslendirilmesi, farklı aralıkların ve ritmik kalıplarının seslendirilmesi, yay kullanımı, pozisyon kullanımı, tel değişimi vb. gibi birçok beceriyi ihtiva ettiği görülmüştür.

Nacaklı (2004) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Ana Bilim Dalında sekiz yarıyıllık bir süreçte uygulanan viyola eğitimine katkı sağlamak amacı ile Türk Halk Müziği Eserlerinin Viyola Eğitiminde Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma adlı makaleyi hazırlamıştır. TRT Müzik Dairesi Yayınları Türk Halk Müziği repertuarından bölge ayrımı gözetilmeksizin, tampere sisteme uygun olarak yetmiş türkü seçilmiş, elde edilen bulgular, bu konuda söz sahibi olan çeşitli sanatçı ve eğitimcilerin görüşleri doğrultusunda hazırlanıp, sekiz yarıyıllık süreçte uygulanan viyola eğitiminin her yarıyılı (Güz, Bahar) için ayrı ayrı düzenlenerek viyola çalma tekniğine uygun hale getirilmiştir. Araştırmada Türk Halk Müziği eserlerinin viyola eğitiminde kullanılabilirliğini saptamaya yönelik Betimsel Araştırma yöntemi kullanılmış, uygulanmakta olan viyola eğitimindeki

sınıf düzeylerini belirlemede, konusunda uzman çeşitli sanatçı ve eğitimcilerin görüşü alınmıştır. Öğrencilerin Türk kültür mirası içerisindeki müzikal ortamda yetişmiş oldukları gerçeğinden yola çıkılarak yapılan bu çalışmanın sonucunda, viyola eğitimi için "Halk Ezgileri" dağarcığı oluşturularak, öğrencilerin çalgılarına karşı ilgi ve başarılarını arttırmaları, evrensel yay tekniklerini ve becerilerini geliştirmeleri, çalgılarını meslek yaşamlarında daha verimli kullanmaları beklenmektedir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması süreci ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, öğrenci ihtiyacına yönelik olarak hazırlanmış popüler müzik materyallerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin alındığı nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, altında bir çok kavram barındırmakta ve bu durum da tanım yapmayı zorlaştırmaktadır. Yine de bir tanım yapmak gerekirse nitel araştırmalar ile ilgili, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinden faydalanarak konunun gerçekçi ve bütüncül bir şekilde sunulduğu, nitel bir sürecin sürdürüldüğü araştırmalardır denilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Nicel araştırmalardan farklı olarak nitel araştırmalarda sonuçlar, genel kurallar ortaya koymamaktadır. Sonuçlar genellikle deneyim ve bakış açılarını ortaya koyar. Nitel araştırmalar çerçevesinde ulaşılan bulgular hakkında genellemeler yapmak güçtür. Ancak araştırmanın çerçevesi ve sınırlılıkları dikkate alınarak sınırlı genellemeler yapılabilir. Bu bağlamda araştırma sonuçları hakkında genellemeler yaparken, araştırma sonuçlarının benzer olaylar ve durumlar için nasıl genellendiği ile ilgili açıklamalar yapılmalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

4.2. Araştırmanın Deseni

Her nitel çalışma bir desene sahiptir. Desen; araştırmanın sorularını, verilerini ve bulgularını birbirlerine bağlayan bir köprü, aynı zamanda araştırmanın başından sonuna hazırlanmış bir eylem planıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırma da durum çalışması (case study) deseni ile desenlenmiştir. Durum çalışmaları bir veya birden fazla olayın, ortamın ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin ayrıntılı bir şekilde incelendiği ve bir varlığın zaman veya mekân bağlamında özelleştirdiği çalışmalardır (McMillan, 2000, Akt. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020). Yıldırım ve Şimşek (2018) durum çalışmalarını ‘‘nasıl ve niçin sorularını temel alan araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemi’’ olarak tanımlamaktadır (s. 289).

4.3. Çalışma Grupları

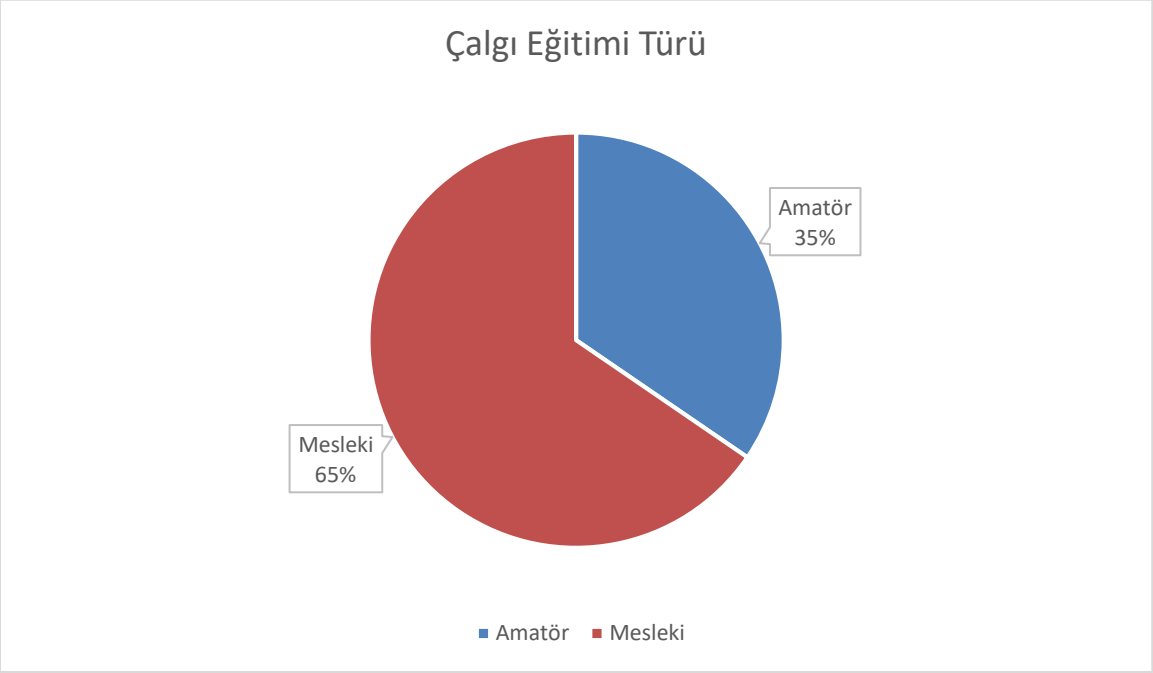
Araştırmada viyolonsel öğretmenleri ve viyolonsel öğrencileri olmak üzere iki ayrı çalışma grubu ile çalışılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrenciler aldıkları çalgı eğitimi türüne göre iki ayrı alt gruba ayrılmıştır.

1. Ankete katılım gösteren farklı profillerdeki 110 viyolonsel öğrencisi,
    a) Amatör viyolonsel eğitimi alan 30 öğrenci
    b) Mesleki viyolonsel eğitimi alan 80 öğrenci
2. Çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 21 viyolonsel öğretmeni (Akademisyenler, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Bilim Sanat Merkezlerinde görev yapan viyolonsel öğretmenleri ile özel dershanelerde veya bağımsız özel dersler yoluyla viyolonsel eğitimi veren viyolonsel öğretmenleri) oluşturmaktadır.

Ankete Ankara’da amatör viyolonsel eğitimi alan, çeşitli yaş gruplarındaki 30 viyolonsel öğrencisi katılmıştır.

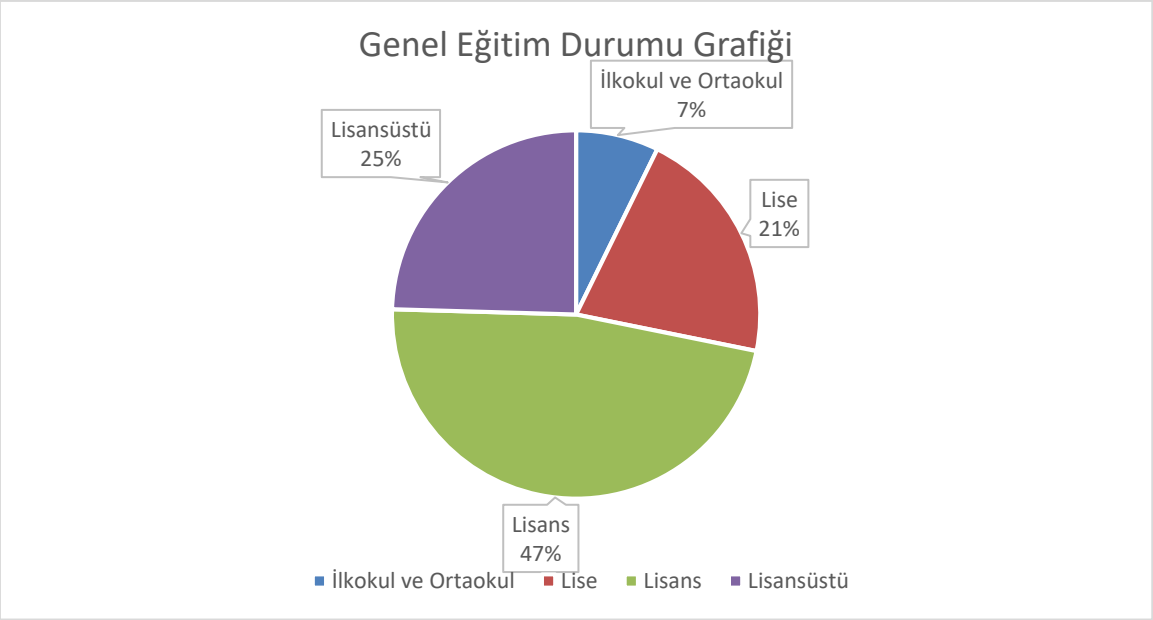
Ayrıca; Gazi Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Burdur

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi bölümlerinden, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik bölümünden, Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri bölümünden, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarından, Bolu Güzel Sanatlar Lisesinden, lise, lisans ve lisansüstü eğitim kademelerinde mesleki viyolonsel eğitimi alan 80 viyolonsel öğrencisi katılmıştır.

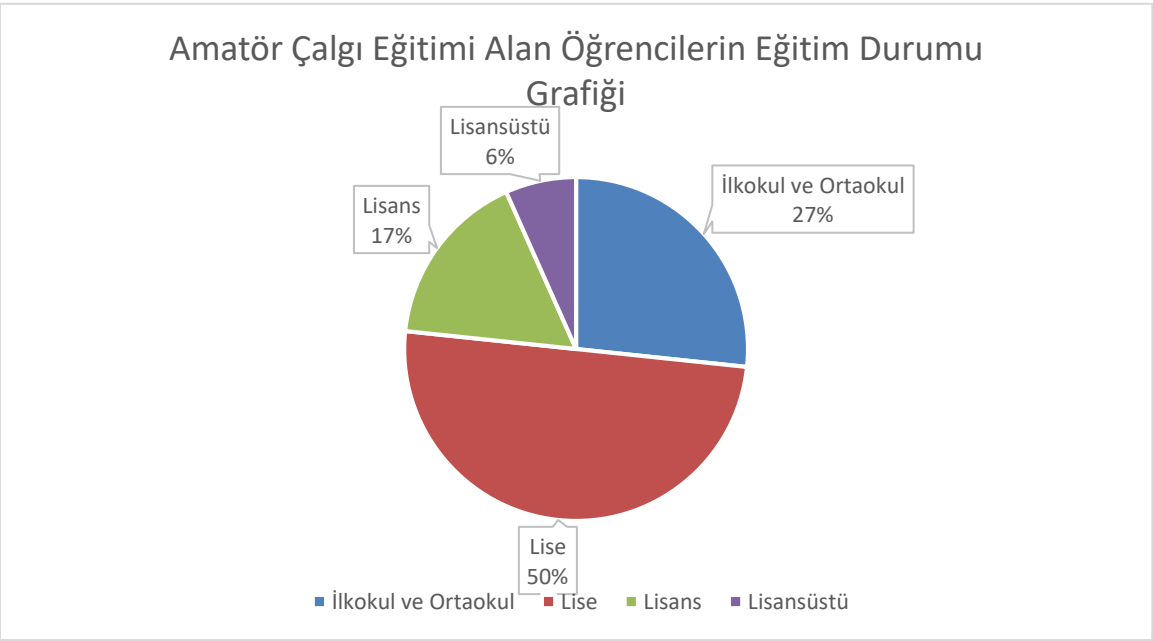
Şekil 1. Ankete katılan öğrencilerin aldıkları çalgı eğitimi türü grafiği

Ankete katılan 110 öğrenciden 30'u amatör viyolonsel eğitimi alınırken, 80 öğrenci mesleki viyolonsel eğitimi almaktadır.

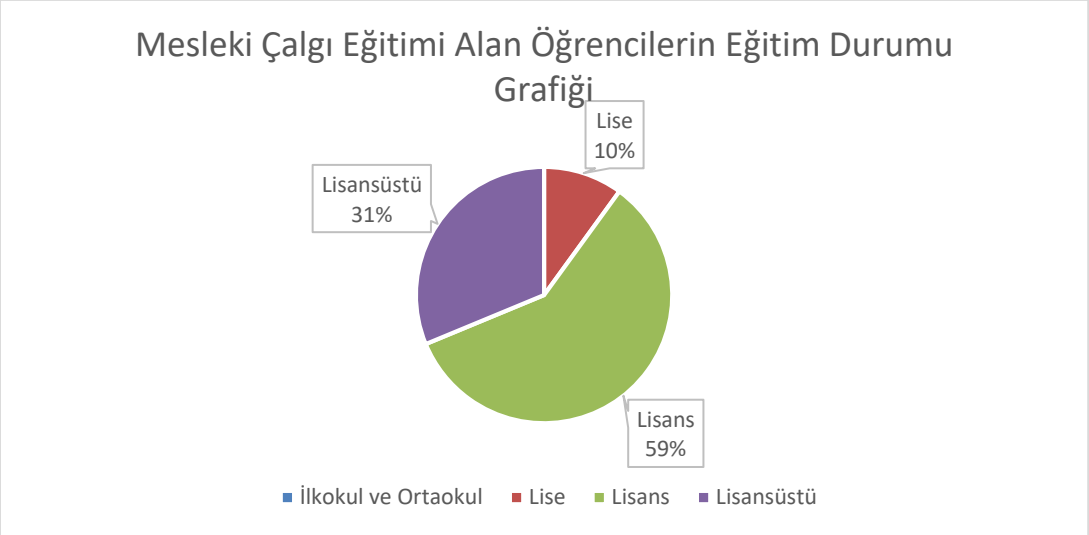
Şekil 2. Ankete katılan öğrencilerin eğitim durumu grafiği

Ankete katılan 110 öğrenciden; 8'i İlkokul ve Ortaokul, 23'ü Lise, 52'si Lisans ve 27'si Lisansüstü kademede öğrenim görmektedir.

Şekil 3. Amatör çalgı eğitimi alan öğrencilerin eğitim durumu grafiği

Amatör viyolonsel eğitimi alan 30 öğrenciden; 8'i İlkokul ve Ortaokul, 15'i Lise, 5'i Lisans ve 2'si Lisansüstü kademede öğrenim görmektedir.

Şekil 4. Mesleki çalgı eğitimi alan öğrencilerin eğitim durumu grafiği

Mesleki viyolonsel eğitimi alan öğrenciden; 8'i Lise, 47'si Lisans ve 25'i Lisansüstü kademede öğrenim görmektedir.

Tablo 1

Çalışma Kapsamında Viyolonsele Uyarlanan Popüler Müzikler Tablosu

Eser Adı	Eserin Tonu	Eserin Ölçü Birimi	Eserin Türü	Eserin Bestecisi
Bekledim de Gelmedin	Re Minör (Nihavend)	3/4	Türk Sanat Müziği	Yesârî Asım Arsoy
Gülnihal	Do Majör (Rast)	3/4	Türk Sanat Müziği	Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi
Hatırla Sevgili	Re Minör (Nihavend)	3/4	Türk Sanat Müziği	Muhlis Sabahaddin Bey
Yıldızların Altında	La Minör (Nihavend)	4/4	Türk Sanat Müziği	Beste: Kaptanzâde Ali Rıza Efendi
Anlıyorsun Değil mi?	La Minör	2/4	Pop Müzik	Barış Manço
Caddelerde Rüzgar	La Minör	4/4	Pop Müzik	Kayahan Açar
Kol Düğmeleri	Sol Minör	6/8	Pop Müzik	Barış Manço
Eye of The Tiger	Mi Minör	4/4	Hard Rock (Film Müziği)	Frankie Sullivan – Jim Peterik
Love Story	La Minör	4/4	Film Müziği (Enstrümantal)	Francis Lai
Jingle Bells	Sol Majör	4/4	Özel Gün Müziği	James PIERPONT
Mutlu Yıllar (Happy Birthday)	Re Majör, Mibemol Majör, Fa Majör, Sol Majör	3/4	Özel Gün Müziği	Anonim
Ayrılık	Si Minör (Nihavend)	6/8	Azerbaycan Halk Şarkısı	Ali Selimi
Dostluk	Re Phrygian	4/4	Okul Şarkısı Alman Ezgisi	Eduard Zuckmayer
Hekimoğlu	Fa Majör (Çargah Makamı)	2/4	Türk Halk Müziği	Anonim Derleme: Ümit Tokcan
Gençlik Marşı	Fa Majör, La Majör	2/4	Marş	Derleyen: Felix KÖRLİNG Türkçe Söz Yazarı: Ali Ulvi ELÖVE
Misirlou	Re Minör	4/4	Halk Şarkısı	Anonim
Sevdim Bir Genç Kadını	La Minör (Nihavend)	4/4	Türkçe Tango	Söz: Bedri Noyan Beste: Necip Celal Andel

Eserler seçilirken; dönem, tür ve dinlenme sayısı gibi faktörler göz önünde bulundurulmuştur. Böylece eserlerin daha geniş kitlelere hitap etmesi yani kapsayıcı olması hedeflenmiştir.

Tablo 2

Görüşme Gerçekleştirilen Viyolonsel Öğretmenlerini Betimleyen Özellikler Tablosu

	Mezun Olunan Üniversite	Mezun Olunan Bölüm	Eğitim Durumu	Mesleğe Başlangıç (Yıl)	Eğitim Verdiği Tür
Ö1	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	1971	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi
Ö2	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	1990	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi
Ö3	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	1994	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi
Ö4	Selçuk Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	1999	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö5	Uludağ Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	1999	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö6	Selçuk Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2002	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi
Ö7	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2003	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi
Ö8	Uludağ Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2006	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö9	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2006	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi
Ö10	Atatürk Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2007	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö11	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2009	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö12	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2009	Amatör Çello Eğitimi
Ö13	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2010	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö14	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Doktora	2012	Amatör Çello Eğitimi
Ö15	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2012	Amatör ve Profesyonel Çello Eğitimi

Ö16	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2012	Amatör Çello Eğitimi
Ö17	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2013	Profesyonel Çello Eğitimi
Ö18	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2016	Amatör Çello Eğitimi
Ö19	Kırıkkale Üniversitesi	Müzikoloji	Yüksek Lisans	2017	Amatör Çello Eğitimi
Ö20	Kırıkkale Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2020	Amatör Çello Eğitimi
Ö21	Gazi Üniversitesi	Müzik Eğitimi	Yüksek Lisans	2022	Amatör Çello Eğitimi

Tabloda görüldüğü üzere çalışma grubunda yer alan 21 viyolonsel öğretmeninden 7'si hem amatör hem de mesleki viyolonsel eğitimi verirken, 8'i sadece amatör çello eğitimi, 6 öğretim elemanı ise sadece mesleki viyolonsel eğitimi vermektedir. Viyolonsel öğretmenlerinden 11'i yüksek lisans mezunu iken, 10 viyolonsel öğretmeni doktora kademesinden mezun olmuştur.

4.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada ilk olarak, viyolonsel öğrencilerinin viyolonselde karşılaştıkları zorlukların, sorunların ya da öğrenmekte güçlük çektikleri kazanımların belirlenmesi amacı ile araştırmacı tarafından hazırlanan Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu kullanılmıştır. Daha sonra popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği ile ilgili viyolonsel öğretmenlerinin görüşlerini almak amacı ile hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır.

4.4.1. Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu

Popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliğinin tartışılması ve değerlendirilmesi amaçlanan bu çalışmada, ilk olarak öğrencilerin viyolonsel çalarken ve

çalışırken karşılaştıkları güçlükler saptanmıştır. Bu bağlamda araştırmacı tarafından, Google formlar aracılığı ile hazırlanan Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu kullanılmıştır. Formda öğrencinin öğrenim görmekte olduğu eğitim kademesi, varsa bölümü, aldığı çalgı eğitimi türü, kaç yıldır viyolonsel çaldığı ve çalışmalarında en çok zorlandığı konular hakkında bilgi toplanmıştır.

4.4.2. Görüşme Formu

Çalışma kapsamında viyolonsel öğretmenleri ile gerçekleştirilen görüşmeler, yarı yapılandırılmış görüşmeler şeklinde organize edilmiştir. Bu nedenle araştırmacı tarafından, 7 adet açık uçlu sorunun bulunduğu bir görüşme formu hazırlanmıştır. Form, hazırlanma sürecinde 3 alan uzmanı akademisyene sunulmuş, görüş alınmış ve düzeltmeler yapılmıştır. Toplamda 2 sayfadan oluşan formun ilk sayfasında çalışma ile ilgili bir açıklama metni ve rıza beyanı formu bulunmaktadır. Formun 2. sayfasında ise görüşmenin gerçekleştirildiği viyolonsel öğretmeninin eğitim durumu, meslekteki tecrübe süresi, çalıştığı eğitim basamakları gibi kişisel sorular ile birlikte popüler müziklerin müzik eğitimi ve viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği hakkındaki görüşleri ile ilgili açık uçlu sorular yer almaktadır.

4.5. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanması aşamasında anket, görüşme ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır.

4.5.1. Anket

Çalışmada kullanılan ilk veri toplama yöntemi ankettir. Araştırmacı tarafından Google formlar aracılığı ile hazırlanan Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlükler Formu, çeşitli illerde bulunan viyolonsel öğretmenlerine gönderilmiş ve öğretmenlerden bu formu öğrencileri ile paylaşmaları istenmiştir. Ankete Ankara'da amatör

viyolonsel eğitimi alan, çeşitli yaş gruplarındaki 30 viyolonsel öğrencisi katılırken; Ankara Gazi Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Şanlıurfa Harran Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi bölümlerinden, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik bölümünden, Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri bölümünden, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarından, Bolu Güzel Sanatlar Lisesinden, lise, lisans ve lisansüstü eğitim kademelerinde mesleki viyolonsel eğitimi alan 80 viyolonsel öğrencisi katılmıştır. Ankete katılım sayısı 114 olsa da bu yanıtlar içerisinden geçersiz sayılabilecek nitelikteki 4 yanıt çıkartılarak 110 yanıt değerlendirilmiştir. Ankete katılan viyolonsel öğrencilerini betimleyen görseller aşağıda yer almaktadır.

4.5.2. Görüşme

Araştırmada kullanılan bir diğer veri toplama yöntemi ise görüşmedir. Görüşmeler, araştırma kapsamında yer alan sorular için konu ilgili kişilerden veri toplama süreci olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, vd. 2020). Çalışmaya katılmayı kabul eden akademisyenlere ve viyolonsel öğretmenlerine, çalışmaya gönüllü olarak katıldıklarını belirten bir rıza beyanı formu sunulmuş ve imzalatılmıştır. Görüşmeler esnasında kullanılmak üzere açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu hazırlanmıştır. Daha sonra hazırlanan form alan uzmanı, 3 akademisyen ile paylaşılmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Görüşmeler gerçekleştirilmeden önce çalışma kapsamında hazırlanmış olan popüler müzik materyalleri, öğretim elemanlarına gönderilmiş ve materyalleri incelemeleri istenmiştir. Görüşmelerin bir kısmı yüz yüze gerçekleştirilirken bir kısmı görüntülü olarak, çevrimiçi gerçekleştirilmiştir. Dökümlerinin yapılabilmesi ve incelenebilmesi adına, yapılan görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Son olarak elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş ve veriler temalar altında organize edilmiştir.

4.6. Verilerin Analizi

Öncelikle araştırma kapsamında gerçekleştirilen anket sonuçları öğrencilerin eğitim durumları göz önünde bulundurularak kategorilere ayrılmış ve tablolaştırılmıştır. Öğrenci ihtiyaçlarına yönelik olarak hazırlanan materyallere ait kazanımlar da yine tablolaştırılarak sunulmuştur. Daha sonra çalışma kapsamında gerçekleştirilen ve kayıt altına alınan görüşmelerin dökümleri yapılmış ve analize hazır hale getirilmiştir. Son olarak veriler içerik analizine tabi tutulmuş, ana temalar ve alt temalar belirlenerek veriler bu temalar altında sunulmuştur.

Temel amacı verilerden yola çıkarak bir takım anlamlara ulaşmak olan içerik analizi, elde edilen sonuçların organize edilerek sunulmasını sağlar (Patton, 2014).

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Popüler müziklerin belirli hedefler doğrultusunda düzenlenmesi ve viyolonsel eğitiminde birer eğitim materyali olarak kullanılabilmesinin amaçlandığı bu çalışmada, ilk olarak öğrencilerin viyolonsel icrasında karşılaştıkları güçlükler tespit edilmiştir. Buradan elde edilen veriler tablolar aracılığı ile açıklanmıştır. Daha sonra bu güçlüklere yönelik olarak, çalışma kapsamında hazırlanan popüler müzik materyallerinin kazanımlar yönünden incelenmesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Söz konusu eserlerde saptanan kazanımlar, tablolaştırılarak sunulmuştur. Son olarak viyolonsel öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin analiz edilmesi ile ana temalar ve alt temalar oluşturulmuş, veriler bu temalar altında organize edilmiştir.

5.1. Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalgı çalarken birden fazla güçlükle karşılaşılması doğal bir süreçtir. Bu sebeple öğrencilere formda birden fazla cevap hakkı verilmiştir. Burada değerlendirilmek istenen aynı güçlüklerle kaç kişinin karşılaştığıdır.

Tablo 3

Amatör Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (İlkokul - Ortaokul)

	Eğitim Durumu	Viyolonsel Çalma Süresi	Viyolonselde Karşılaşılan Güçlükler
1	7.Sınıf	6 Yıl	Anahtarlar ve Pus Pozisyonları
2	6.Sınıf	6 Yıl	Anahtarlar, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri
3	6.Sınıf	5 Yıl	Deşifre, Anahtarlar, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları
4	5.Sınıf	4 Yıl	Tonalite, Pozisyon Geçişleri
5	5.Sınıf	2 Yıl	Tonalite, Akor Çalma, Yay Teknikleri
6	3.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Anahtarlar, Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri
7	3.Sınıf	1 Yıl	Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri
8	1.Sınıf	1 Yıl	Entonasyon

Tablo 3'te viyolonsel eğitimi alan ilk ve ortaokul öğrencilerinin kaç yıldır viyolonsel çaldıkları ve çalışmaları sırasında karşılaştıkları güçlükler görülmektedir. Tabloya göre öğrencilerin yaşadıkları zorlukların çalıştıkları süre ile paralel olduğu söylenebilir.

Tablo 4

Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (İlkokul-Ortaokul) (f) % Tablosu

Kişi Sayısı: 8	Görüş Sayısı
Pozisyon Geçişleri	5
Anahtarlar	4
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)	4
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)	3
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)	3
Entonasyon	2
Çift Ses Çalma	2
Pus Pozisyonları	2
Deşifre	1
Ritmik Öğeler	0

Tablo 4'de 8 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 26 görüş ile ortaya koyduğu en çarpıcı problemin pozisyon geçişleri olduğu söylenebilir.

Tablo 5

Amatör Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lise)

	Eğitim Durumu	Viyolonsel Çalma Süresi	Viyolonselde Karşılaşılan Güçlükler
1	12. Sınıf	11 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri, Ritmik Ögeler
2	12.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon ve Pozisyon Geçişleri
3	11.Sınıf	6 Yıl	Entonasyon, Anahtarlar, Pus Pozisyonları ve Ritmik Ögeler
4	11.Sınıf	5 Yıl	Deşifre
5	11.Sınıf	3 Yıl	Deşifre, Yay Teknikleri ve Ritmik Ögeler
6	11.Sınıf	2 Yıl	Yay Teknikleri
7	11.Sınıf	2 Yıl	Yay Teknikleri
8	11. Sınıf	2 Yıl	Tonalite, Ritmik Ögeler
9	10.Sınıf	6 Yıl	Anahtarlar, Akor Çalma
10	10.Sınıf	6 Yıl	Anahtarlar, Akor Çalma, Pus Pozisyonları ve Yay Teknikleri
11	10.Sınıf	2 Yıl	Çift Ses Çalma, Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri ve Ritmik Ögeler
12	10.Sınıf	1 Yıl	Entonasyon, Tonalite, Pozisyon Geçişleri ve Ritmik Ögeler
13	9. Sınıf	5 Yıl	Deşifre, Tonalite, Çift Ses Çalma, Pozisyon Geçişleri
14	9.Sınıf	5 Yıl	Pus Pozisyonları, Ritmik Ögeler ve Tempo
15	9. Sınıf	2 Yıl	Deşifre

Tablo 5'de viyolonsel eğitimi alan ilk ve ortaokul öğrencilerinin kaç yıldır viyolonsel çaldıkları ve çalışmaları sırasında karşılaştıkları güçlükler görülmektedir.

Tablo 6

Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lise) (f) % Tablosu

	Kişi Sayısı: 15	Görüş Sayısı
Ritmik Öğeler		7
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)		5
Pozisyon Geçişleri		5
Entonasyon		4
Deşifre		4
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)		3
Anahtarlar		3
Pus Pozisyonları		3
Çift Ses Çalma		2
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)		2

Tablo 6'da 15 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 38 görüş ile ortaya koyduğu en belirgin güçlüklerin ritmik ögeler (karmaşık ritim grupları), yay teknikleri ve pozisyon geçişleri olduğu söylenebilir.

Tablo 7

Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisanüstü ve Lisans)

	Eğitim Durumu	Viyolonsel Çalma Süresi	Viyolonselde Karşılaşılan Güçlükler
1	Doktora	6 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Anahtarlar, Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları, Yay Teknikleri, Ritmik Ögeler
2	Doktora	2 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri ve Yay Teknikleri
3	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları
4	Lisans 3.Sınıf	3 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Ritmik Ögeler
5	Lisans 1.Sınıf	5 Yıl	Entonasyon, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pus Pozisyonları
6	Lisans 1.Sınıf	5 Yıl	Entonasyon ve Pozisyon Geçişleri
7	Lisans 1.Sınıf	3 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri

Tablo 7'de viyolonsel eğitimi alan ilk ve ortaokul öğrencilerinin kaç yıldır viyolonsel çaldıkları ve çalışmaları sırasında karşılaştıkları güçlükler görülmektedir.

Tablo 8

Amatör Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisanüstü ve Lisans) (f) % Tablosu

Kişi Sayısı: 7	Görüş Sayısı
Entonasyon	7
Pozisyon Geçişleri	5
Pus Pozisyonları	3
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)	3
Deşifre	2
Ritmik Öğeler	2
Çift Ses Çalma	2
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)	2
Anahtarlar	1
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)	1

Tablo 8'de 7 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 28 görüş ile ortaya koyduğu en belirgin güçlüklerin entonasyon ve pozisyon geçişleri olduğu söylenebilir. Önceki tablolar ile karşılaştırıldığında yaş ile doğru orantılı olarak ses temizliği konusundaki hassasiyetin arttığı söylenebilir.

Tablo 9.

Mesleki Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lise)

	Eğitim Durumu	Viyolonsel Çalma Süresi	Viyolonselde Karşılaşılan Güçlükler
1	12.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Çift Ses Çalma, Akor Çalma ve Pus Pozisyonları
2	12.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Tonalite ve Pozisyon Geçişleri
3	12.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon ve Yay Teknikleri
4	12.Sınıf	3 Yıl	Çift Ses Çalma ve Akor Çalma
5	11.Sınıf	2 Yıl	Entonasyon, Anahtarlar, Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma ve Pozisyon Geçişleri
6	11.Sınıf	2 Yıl	Deşifre, Pozisyon Geçişleri ve Ritmik Ögeler
7	10.Sınıf	4 Yıl	Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri
8	10.Sınıf	2 Yıl	Ritmik Ögeler

Tablo 9'da viyolonsel eğitimi alan ilk ve ortaokul öğrencilerinin kaç yıldır viyolonsel çaldıkları ve çalışmaları sırasında karşılaştıkları güçlükler görülmektedir.

Tablo 10.

Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lise) (f) % Tablosu

Kişi Sayısı: 8	Görüş Sayısı
Pozisyon Geçişleri	4
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)	4
Entonasyon	4
Çift Ses Çalma	3
Ritmik Öğeler	2
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)	2
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)	2
Deşifre	1
Anahtarlar	1
Pus Pozisyonları	1

Tablo 10'da 8 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 24 görüş ile ortaya koyduğu en belirgin güçlüklerin pozisyon geçişleri, akor çalma ve entonasyon olduğu söylenebilir.

Tablo 11.

Mesleki Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lisans)

	Eğitim Durumu	Viyolonsel Çalma Süresi	Viyolonselde Karşılaşılan Güçlükler
1	Lisans 4.Sınıf	12 Yıl	Pozisyon Geçişleri, Ritmik Öğeler
2	Lisans 4.Sınıf	9 Yıl	Pus Pozisyonları
3	Lisans 4.Sınıf	8 Yıl	Deşifre, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları
4	Lisans 4.Sınıf	7 Yıl	Deşifre, Pus Pozisyonları
5	Lisans 4.Sınıf	7 Yıl	Anahtarlar, Çift Ses Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları
6	Lisans 4.Sınıf	7 Yıl	Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları
7	Lisans 4.Sınıf	6 Yıl	Deşifre, Çift Ses Çalma
8	Lisans 4.Sınıf	5 Yıl	Entonasyon, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pus Pozisyonları, Yay Teknikleri
9	Lisans 4.Sınıf	3 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma ve Pus Pozisyonları
10	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Enstonasyon, Pozisyon Geçişleri
11	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Akor Çalma
12	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Anahtarlar
13	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri
14	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri, Ritmik Öğeler
15	Lisans 4.Sınıf	4 Yıl	Tonalite, Pus Pozisyonları
16	Lisans 4.Sınıf	3 Yıl	Entonasyon, Akor Çalma
17	Lisans 4.Sınıf	3 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri
18	Lisans 3.Sınıf	10 Yıl	Pus Pozisyonları
19	Lisans 3.Sınıf	7 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları ve Yay Teknikleri
20	Lisans 3.Sınıf	7 Yıl	Tonalite ve Akor Çalma
21	Lisans 3.Sınıf	7 Yıl	Entonasyon, Pus Pozisyonları, Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri
22	Lisans 3.Sınıf	6 Yıl	Entonasyon, Tonalite, Akor Çalma
23	Lisans 3.Sınıf	6 Yıl	Entonasyon, Çift Ses Çalma, Pus Pozisyonları
24	Lisans 3.Sınıf	5 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Tonalite, Yay Teknikleri
25	Lisans 3.Sınıf	3 Yıl	Entonasyon
26	Lisans 3.sınıf	3 Yıl	Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları, Yay Teknikleri
27	Lisans 3.Sınıf	3 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları, Ritmik Öğeler
28	Lisans 2.Sınıf	6 Yıl	Entonasyon, Pus Pozisyonları
29	Lisans 2.Sınıf	6 Yıl	Entonasyon, Çift Ses Çalma, Akor Çalma

30	Lisans 2.Sınıf	6 Yıl	Entonasyon, Yay Teknikleri
31	Lisans 2.Sınıf	4 Yıl	Yay Teknikleri
32	Lisans 2.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Tonalite ve Pus Pozisyonları
33	Lisans 2.Sınıf	2 Yıl	Çift Ses Çalma
34	Lisans 2.Sınıf	2 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Tonalite ve Pozisyon Geçişleri
35	Lisans 2.Sınıf	1,5 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma ve Ritmik Ögeler
36	Lisans 2.Sınıf	1,5 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma
37	Lisans 2.Sınıf	1,5 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Ritmik Ögeler
38	Lisans 1.Sınıf	9 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pus Pozisyonları
39	Lisans 1.Sınıf	6 Yıl	Akor Çalma ve Pus Pozisyonları
40	Lisans 1.Sınıf	6 Yıl	Deşifre, Tonalite
41	Lisans 1.Sınıf	5 Yıl	Entonasyon, Çift Ses Çalma ve Pozisyon Geçişleri
42	Lisans 1.Sınıf	5 Yıl	Tonalite, Çift Ses Çalma
43	Lisans 1.Sınıf	4 Yıl	Entonasyon, Akor Çalma, Pus Pozisyonları
44	Lisans 1.Sınıf	3 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri ve Yay Teknikleri
45	Lisans 1.Sınıf	2 Yıl	Entonasyon, Anahtarlar, Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları, Yay Teknikleri, Ritmik Öğeler
46	Lisans 1.Sınıf	1 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Anahtarlar
47	Lisans 1.Sınıf	1 Yıldan Az	Entonasyon ve Tonalite

Tablo 11'de viyolonsel eğitimi alan ilk ve ortaokul öğrencilerinin kaç yıldır viyolonsel çaldıkları ve çalışmaları sırasında karşılaştıkları güçlükler görülmektedir. 47 lisans öğrencisinin 19'unun lisansta viyolonsel eğitimine başladığı söylenebilir.

Tablo 12.

Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisans) (f) % Tablosu

	Kişi Sayısı: 47	Görüş Sayısı
Entonasyon		21
Pus Pozisyonları		20
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)		19
Çift Ses Çalma		17
Pozisyon Geçişleri		16
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)		11
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)		10
Deşifre		8
Ritmik Öğeler		6
Anahtarlar		4

Tablo 12'de 47 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 132 görüş ile ortaya koyduğu en belirgin güçlüklerin entonasyon, pus pozisyonları ve akor çalma olduğu söylenebilir. Daha ileri teknikler olan pus pozisyonları, akor ve çift ses çalmanın öğrencilerin çalgı ile geçirdikleri yılları ile paralellik geçirdikleri söylenebilir.

Tablo 13.

Mesleki Çalışma Grubunu Betimleyen Özellikler ve Karşılaşılan Güçlükler Tablosu (Lisansüstü)

	Eğitim Durumu	Viyolonsel Çalma Süresi	Viyolonselde Karşılaşılan Güçlükler
1	Doktora	31 Yıl	Tonalite ve Pus Pozisyonları
2	Doktora	20 Yıl	Entonasyon, Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma ve Pus Pozisyonları
3	Doktora	20 Yıl	Tonalite, Çift Ses Çalma ve Pus Pozisyonları
4	Doktora	20 Yıl	Çift Ses Çalma, Pus Pozisyonları, Ritmik Öğeler
5	Doktora	20 Yıl	Tonalite, Çift Ses Çalma, Pus Pozisyonları
6	Doktora	20 Yıl	Çift Ses Çalma, Pozisyon Geçişleri, Yay Teknikleri
7	Doktora	16 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pus Pozisyonları
8	Doktora	15 Yıl	Pozisyon Geçişleri ve Pus Pozisyonları
9	Doktora	14 Yıl	Entonasyon, Pozisyon Geçişleri ve Pus Pozisyonları
10	Doktora	13 Yıl	Anahtarlar, Tonalite, Pus Pozisyonları, Yay Teknikleri, Ritmik Öğeler
11	Doktora	11 Yıl	Entonasyon, Tonalite, Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları
12	Doktora	10 Yıl	Çift Ses, Akor Çalma
13	Doktora	8 Yıl	Deşifre, Çift Ses Çalma ve Pus Pozisyonları
14	Yüksek Lisans	20 Yıl	Entonasyon, Tonalite ve Çift Ses Çalma
15	Yüksek Lisans	12 Yıl	Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları, Yay Teknikleri
16	Yüksek Lisans	11 Yıl	Akor Çalma ve Pus Pozisyonları
17	Yüksek Lisans	10 Yıl	Tonalite, Pozisyon Geçişleri
18	Yüksek Lisans	9 Yıl	Pozisyon Geçişleri
19	Yüksek Lisans	9 Yıl	Poziyon Geçişleri ve Pus Pozisyonları
20	Yüksek Lisans	9 Yıl	Anahtarlar, Pozisyon Geçişleri ve Pus Pozisyonları
21	Yüksek Lisans	8 Yıl	Tonalite, Pus Pozisyonları ve Yay Teknikleri
22	Yüksek Lisans	7 Yıl	Anahtarlar, Tonalite, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri
23	Yüksek Lisans	7 Yıl	Çift Ses Çalma, Akor Çalma, Pozisyon Geçişleri, Pus Pozisyonları, Ritmik Ögeler
24	Yüksek Lisans	5 Yıl	Deşifre, Entonasyon, Tonalite ve Yay Teknikleri
25	Yüksek Lisans	5 Yıl	Pus Pozisyonları, Tonalite, Çift Ses Çalma

Tablo 13'de viyolonsel eğitimi alan lisansüstü eğitim alan öğrencilerin kaç yıldır viyolonsel çaldıkları ve çalışmaları sırasında karşılaştıkları güçlükler görülmektedir.

Tablo 14.
Mesleki Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlükler (Lisansüstü) (f) % Tablosu

	Kişi Sayısı: 25	Görüş Sayısı
Pus Pozisyonları		18
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)		12
Çift Ses Çalma		12
Pozisyon Geçişleri		11
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)		7
Entonasyon		5
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)		5
Anahtarlar		3
Ritmik Öğeler		3
Deşifre		2

Tablo 14'de lisansüstü eğitim alan 25 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 78 görüş ile ortaya koyduğu en belirgin güçlüklerin daha ileri düzey tekniği olan pus çalımı, tonalite ve çift ses çalma kavramları diğer güçlüklere nazaran daha yüksek oranda karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca lisansüstü eğitim alan öğrencilerin sorun farkındalığının eğitim aldıkları süre ile paralel olarak arttığı görülmektedir.

Tablo 15.
Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlükler (Genel) (f) % Tablosu

	Kişi Sayısı: 110	Görüş Sayısı
Pus Pozisyonları		47
Pozisyon Geçişleri		46
Entonasyon		43
Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)		38
Çift Ses Çalma		38
Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)		32
Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)		28
Ritmik Öğeler		20
Deşifre		18
Anahtarlar		16

Tablo 15'de amatör ve mesleki viyolonsel eğitimi alan 110 öğrencinin viyolonsel çalışmalarında karşılaştıkları güçlüklere yönelik 326 görüş ile ortaya koydukları pus çalımı, pozisyon geçişleri ve entonasyon kavramları diğer güçlüklere nazaran daha yüksek oranda karşımıza çıkmaktadır.

5.2. Popüler Müziklere Dayalı Materyal Geliştirmeye Yönelik İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Aşağıda araştırma kapsamında hazırlanmış olan popüler müzik materyallerinin hizmet ettiği sağ ve sol el kazanımları ayrı ayrı ifade edilmiştir. Eserler içerisinde yer alan pozisyonlar notalar üzerinde belirtilmiştir. Viyolonsel eğitiminin en temel kazanımlarından olan parmak düşürme, parmak kaldırma ve parmak tutma gibi kazanımlar eserlerin tamamında yer aldığı için ayrıca belirtilmemiştir.

5.2.1. Anlıyorsun Değil Mi?

Barış Manço'nun Yeni Bir Gün albümünde yer alan, Anlıyorsun Değil Mi adlı eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 2,8 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Barış MANÇO seslendirmektedir.
https://www.youtube.com/watch?v=cv7dipVcgQY&ab_channel=hnff

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken tonunda değişiklik yapılmamış, orijinal tonu olan La minör tonunda uyarlama yapılmıştır. Eser içerisinde hem La doğal (eolik) minör hem de La armonik minör dizi sesleri bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 16

Anlıyorsun Değil Mi Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 2. ve 27. Ölçü gibi)	1.2.3.4.6.7. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 16. ve 18. Ölçü gibi)	
Senkop Çalma (Ör. 17. ve 19. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme Ör.(9. ve 11. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3. ve 17. Ölçü gibi)	

Eser içerisinde 3-2, 2-1, 4-3 gibi yakın pozisyon geçişlerinin yanı sıra 1-4, 3-6, 3-7 gibi uzak pozisyon geçişleri de bulunmaktadır. Bu durum yakın ve uzak pozisyon geçişlerinin çalışılmasında faydalı olacaktır. Ayrıca eserde, aynı ezginin 2 farklı anahtar (Fa anahtarı ve Do anahtarı) kullanılarak farklı oktavlarda çalınıyor olması hem anahtarlar arasındaki ilişkinin anlaşılması hem de tiz seslerdeki entonasyon sorunlarının giderilmesi bakımından faydalı görülmektedir. Bu durumda daha önce öğrencilerden alınan viyolonsel çalışmadaki saptanmış olan güçlüklerden, pozisyon geçişleri, entonasyon, yay teknikleri, anahtarlar, deşifre ve ritmik öğeler konularına hizmet ettiği söylenebilir.

5.2.2. Ayrılık

Bir Azerbaycan halk şarkısı olan eser, Türkiye'de de birçok sanatçı tarafından seslendirilmiştir. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 25 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Deniz TEKİN seslendirmiştir.

https://www.youtube.com/watch?v=VoIK-Qw9Jec&ab_channel=Ke%C5%9FFedenAdam

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Si minör tonu tercih edilmiştir. Eser içerisinde Si armonik minör dizi sesleri bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 17

Ayrılık Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 2. ve 3. Ölçü gibi)	Yarımıncı-1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 1. ve 5. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 15. ve 19. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 11. ve 16. Ölçü gibi)	
Uçta ve Ökçede Hızlı Yay Kullanabilme (Ör. 2. ve 3. Ölçü gibi)	

Tabloda verilen kazanımlara ek olarak, eser özellikle yarımıncı pozisyon ile 1. Pozisyon arasındaki ilişkinin anlaşılmasında faydalı olacaktır. Ayrıca içerisinde 6/8 lik ölçüde farklı ritmik yapılar barındıran eser yay hâkimiyetinin pekiştirilmesi konusunda da faydalı görülmektedir.

5.2.3. Bekledim De Gelmedin

Sözlerini Yesârî Asım ARSOY' un yazdığı eser birçok sanatçı tarafından seslendirilmiştir. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 749 bin (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Stelio KAZANCİDİS seslendirmektedir.

https://www.youtube.com/watch?v=jzGSM2_W8D8&ab_channel=AJSM%C3%BCzik

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eser Nihavend makamında bestelenmiş bir şarkıdır. Eserin viyolonsel uyarlaması Re sesi üzerinden yapılmıştır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 18

Bekledim De Gelmedin Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 54. ve 55. Ölçü gibi)	Yarımıncı-1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 3. ve 7. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 12. ve 50. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 15. ve 24. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 13. ve 14. Ölçü gibi)	
Portato Çalma (Ör. 33. ve 41. Ölçü gibi)	
Staccato Çalma (Ör. 1. ve 2. Ölçü gibi)	

Eser, içerisinde hem birçok pozisyonu hem de sağ – sol el kazanımını barındırmaktadır. Eserde aynı ezginin farklı pozisyon ve oktavlardan çalınıyor olmasının entonasyon için faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu durum pozisyonlar, sesler ve oktavlar arası ilişkinin anlaşılması bakımından da önemlidir. Ayrıca eserde viyolonsel üzerindeki 4 telin de kullanılıyor olması, tel geçişleri ve yay hâkimiyeti konusunda faydalı olacaktır.

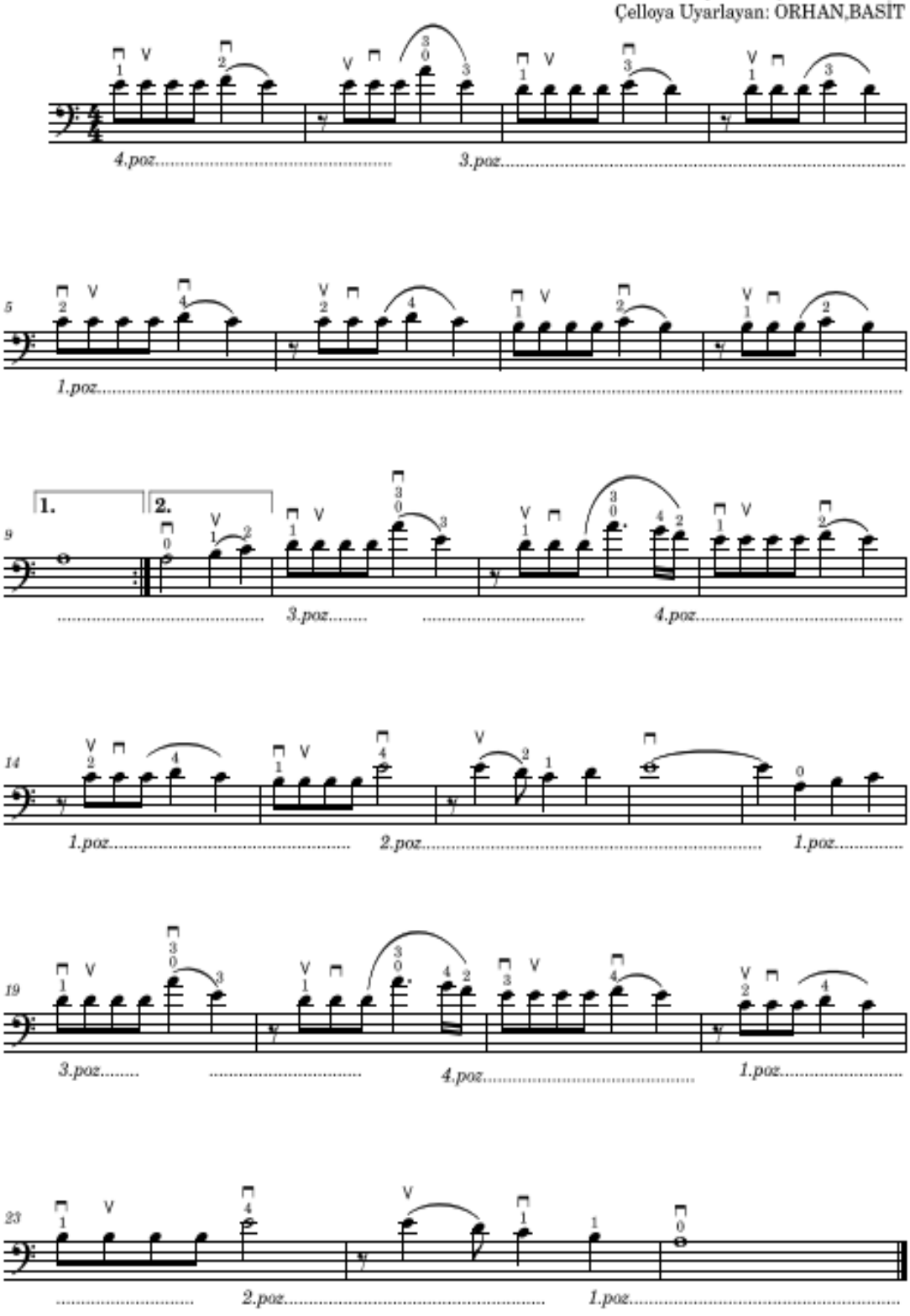
5.2.4. Caddelerde Rüzgar

Eser, enstrümantal bir müzik olarak bestelense de bu melodi üzerine Kayahan AÇAR'ın Türkçe sözler yazması ile birlikte Türkiye'de, Caddelerde Rüzgar olarak bilinmektedir. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 33 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Nilüfer YUMLU seslendirmektedir.

https://www.youtube.com/watch?v=KqorlhoeoFg&ab_channel=dobadali

Caddelerde Rüzgar

Besteci: Kayahan AÇAR
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken La minör tonu tercih edilmiştir. Eser içerisinde La doğal (eolik) minör dizi sesleri bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 19
Caddelerde Rüzgar Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 15. ve 22. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 4. ve 14. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 2. ve 11. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 12. ve 13. Ölçü gibi)	
Senkop Çalma (Ör. 16. ve 24. Ölçü gibi)	

Eser sadece La teli üzerinde 1.2.3. ve 4. Pozisyonlar kullanılarak çalınmaktadır. Eser içerisinde herhangi bir tel değiştirme durumu söz konusu değildir. Bu durum icra sırasında; nitelikli ses üretme, pozisyon geçişleri, entonasyon ve vibrato gibi konular üzerinde daha ayrıntılı çalışmaya olanak sağlayacaktır. Eser içerisinde yer alan. Ayrıca eser La telinden sonra diğer tellere de aktarılarak farklı tonlarda icra edilebilir. Böylece eser içerisinde yer alan kazanımlar bütün tellerde pekiştirilmiş olacaktır.

5.2.5. Dostluk

Şarkı, bir alman ezgisinin üzerine Eduard Zuckmayer'in Türkçe sözler yazması sonucu oluşmuştur. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 118 bin (26.06.2023) kez görüntülenmiştir.

Dostluk

Besteleyen: Eduard ZUCKMAYER
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

* ile işaretli parmak numaraları alternatif olarak verilmiştir.

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eser phrygian modunda bestelenmiş modal bir şarkıdır. Eserin viyolonsel uyarlaması Re sesi üzerinden yapılmıştır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 20
Dostluk Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 3. ve 12. Ölçü gibi)	1-2-3-4-5-6. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 6 ve 8. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 13. ve 17. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3. ve 12. Ölçü gibi)	
Arpej Çalma (Ör. 1,2. ve 20,21. Ölçüler gibi)	
Aynı Ses Üzerinde Pozisyon Değiştirme (Ör. 6. ve 16. Ölçü gibi)	

Aynı ses üzerinde pozisyon değiştirme, yukarı açık pozisyonun öğretimi ve farklı pozisyonlarda arpej çalma konularında faydalı olması beklenmektedir.

5.2.6. Eye of The Tiger

Amerikalı rock grubu Survivor'a ait olan şarkı, Rocky 3 filminin de tema müziği olarak kullanılmıştır. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 900 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Survivor grubu seslendirmektedir.
https://www.youtube.com/watch?v=btPJPFnesV4&ab_channel=SurvivorVEVO

Eye of The Tiger

Besteci: Frankie SULLİVAN-Jim PETERİK
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

* ile işaretli parmak numaraları alternatif olarak verilmiştir.

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Mi minör tonu tercih edilmiştir. Eser içerisinde Mi doğal (eolik) minör dizi sesleri bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 21

Eye of The Tiger Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 13. ve 14. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Vurgulu Çalma (Ör. 1. ve 2. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 30. ve 31. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 16. ve 17. Ölçü)	
Senkop Çalma (Ör. 13. ve 26. Ölçü gibi)	

Özellikle açık 2.pozisyon öğretimi ve senkop çalma konularında faydalı olması beklenmektedir.

5.2.7 Gençlik Marşı (Fa Majör)

Aslen İsveç folkloruna ait olan eserin notaları Selim Sırrı TARCAN tarafından getirilmiş ve sözleri Ali Ulvi ELÖVE tarafından Türkçeleştirilmiştir. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 1,4 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Kenan DOĞULU seslendirmektedir.

https://www.youtube.com/watch?v=gRWv7DahJGE&ab_channel=kenanuzun

Gençlik Marşı

İsveç Ezgisi
Türkçe Söz Yazarı:Ali Ulvi ELÖVE
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

* ile işaretli parmak numaraları alternatif olarak verilmiştir.

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Fa Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 22

Gençlik Marşı (Fa Majör) Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 5. ve 6. Ölçü gibi)	1-2-3-4-6. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Portato Çalma (Ör. 20. ve 24. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 30. Ve 31. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 38. ve 39. Ölçü)	
Senkop Çalma (Ör. 4. ve 9. Ölçü gibi)	

Gençlik marşı çalışma kapsamında 2 farklı tonda viyolonsele uyarlanmıştır. Burada amaçlanan, pozisyon geçişlerini ve sol el kalıbını farklı tonlar yoluyla öğretmektir. Ayrıca viyolonsel öğrencilerine uygulanan anket sonucunda, öğrencilerin tonalite konusunda da güçlükler yaşadığı saptanmıştır. Öğrencilerin aşina oldukları bir ezgiyi, farklı tonlarda çalışmaları durumunda yeni tonları tanıyacakları ve bu tonlarla ilgili yaşadıkları güçlüklerin üstesinden daha kolay gelebilecekleri düşünülmektedir.

5.2.8. Gençlik Marşı (La Majör)

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken La Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 23.

Gençlik Marşı (La Majör) Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 5. ve 6. Ölçü gibi)	Yarımıncı-1-2-3-4-5-6. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Portato Çalma (Ör. 20. ve 24. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 30. Ve 31. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 38. ve 39. Ölçü)	
Senkop Çalma (Ör. 4. ve 9. Ölçü gibi)	

5.2.9. Gülnihal

Eser, Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi'ye ait bir vals örneğidir. Türkiye'de birçok sanatçı tarafından, sözlü ve sözsüz olmak üzere çeşitli tarzlarda yorumlanan eserin dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 1,3 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir.
https://www.youtube.com/watch?v=VVMjwUL7bzo&ab_channel=eskimeyennevarsa

Gülnihal

Besteleyen: Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

* ile işaretli parmak numaraları alternatif olarak verilmiştir.

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eser Rast makamında bestelenmiş bir şarkıdır. Eserin viyolonsel uyarlaması Do sesi üzerinden yapılmıştır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 24

Gülnihal Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 37. ve 38. Ölçü gibi)	1-2-3-4-5.Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 1. ve 3. Ölçü gibi)	
Portato Çalma (Ör. 35. ve 45. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 19 ve 20. Ölçü gibi)	

5.2.10. Hatırla Sevgili

Muhlis Sabahaddin Bey'e ait olan eser bir dönem aynı isimdeki dizinin jenerik müziği olarak da kullanılmıştır. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 4,4 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Eylem AKTAŞ seslendirmektedir.

https://www.youtube.com/watch?v=7VUu1TuDjRI&ab_channel=ADAM%C3%9CZ%C4%B0K

Hatırla Sevgili

Besteci: Muhlis Sabahaddin Bey
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eser Nihavend makamında bestelenmiş bir şarkıdır. Eserin viyolonsel uyarlaması Re sesi üzerinden yapılmıştır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 25

Hatırla Sevgili Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Legato Çalma (Ör. 1. ve 2. Ölçü gibi)	1-2-3. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Detaşe Çalma (Ör. 15. ve 49. Ölçü gibi)	Çift Ses Çalma (Ör. 8. ve 12. Ölçü gibi)
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 9. ve 10. Ölçü gibi)	Arpej Çalma (Ör. 1. ve 15. Ölçü gibi)
Çift Ses Çalma (Ör. 8. ve 12. Ölçü gibi)	
Portato Çalma (Ör. 37. ve 41. Ölçü gibi)	

5.2.11. Hekimoğlu

Bir halk kahramanı adına yakıldığını düşünülen türkü Ümit TOKCAN tarafından derlenmiştir. Eserin dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 19 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir.

https://www.youtube.com/watch?v=U2h0SMpdZR4&ab_channel=MehmetCanACER

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eser Çargah makamında söylenmiş bir türküdür. Eserin viyolonsel uyarlaması Fa sesi üzerinden yapılmıştır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 26

Hekimoğlu Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 9. ve 10. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 7. ve 11. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (4. Ölçü)

Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 1. ve 8. Ölçü gibi)
Senkop Çalma (Ör. 1. ve 12. Ölçü gibi)

5.2.12. Jingle Bells

"One Horse Open Sleigh" adıyla yayımlanan eser James PIERPONT'a aittir. Eserin dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde

en çok görüntülenen kaydı 227 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. https://www.youtube.com/watch?v=NJ8U6TEO-qE&ab_channel=APPUSERIES

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Sol Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 27

Jingle Bells Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 19. ve 21. Ölçü gibi)	3 ve 4 Sesli Akor Çalma (Ör. 12. ve 13. Ölçü gibi)
Eşit Hızda Yay Kullanabilme Ör.(7. ve 15. Ölçü gibi)	Çift Ses Çalma (Ör. 7. ve 46. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 1. ve 45. Ölçü gibi)	
3 ve 4 Sesli Akor Çalma (Ör. 12. ve 13. Ölçü gibi)	
Çift Ses Çalma (Ör. 7. ve 46. Ölçü gibi)	

5.2.13. Kol Düğmeleri

Barış MANÇO'nun ilk Türkçe bestelerinden birisi olan eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 5,3 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Barış MANÇO seslendirmektedir.

Kol Düğmeleri

Besteleyen: Barış MANÇO
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Sol Minör tonu tercih edilmiştir. Eser içerisinde Sol doğal (eolik) minör dizi sesleri bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 28
Kol Düğmeleri Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 19. ve 42. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 1. ve 2. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 18. Ölçü)
Portato Çalma (Ör. 33. Ölçü gibi)	
Eşit Hızda Yay Kullanabilme Ör.(5. ve 41. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 19. ve 51. Ölçü gibi)	

5.2.14. Love Story

Love Story adlı filmin enstrümantal tema müziği olarak kullanılan eser Francis LAI tarafından bestelenmiştir. Eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 16 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Lola ve Hauser seslendirmektedir.
https://www.youtube.com/watch?v=XA6WSrazyRs&ab_channel=LoLa%26Hauser

Love Story

Besteleyen: Francis LAI
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken La Minör tonu tercih edilmiştir. Eser içerisinde La doğal (eolik) minör ve La armonik minör dizi seslerinin yanı sıra Re# ve Fa# sesleri de bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 29
Love Story Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 1. ve 3. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 20. ve 22. Ölçü gibi)	
Yakın Tel Değiştirme (Ör. 4. ve 5. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 25. ve 26. Ölçü gibi)	

5.2.15. Misirlou

Anonim bir halk şarkısı olan eserin, dünya çapında kullanılan çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 15 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eser entrümantal olarak seslendirilmektedir. https://www.youtube.com/watch?v=1hLIXrlpRe8&ab_channel=ChristiaanJanssens

Misirlou
(Mısırlı)

Besteleyen: ANONİM
Çelloya Uyarlayan: ORHAN,BASİT

* ile işaretli parmak numaraları alternatif olarak verilmiştir.

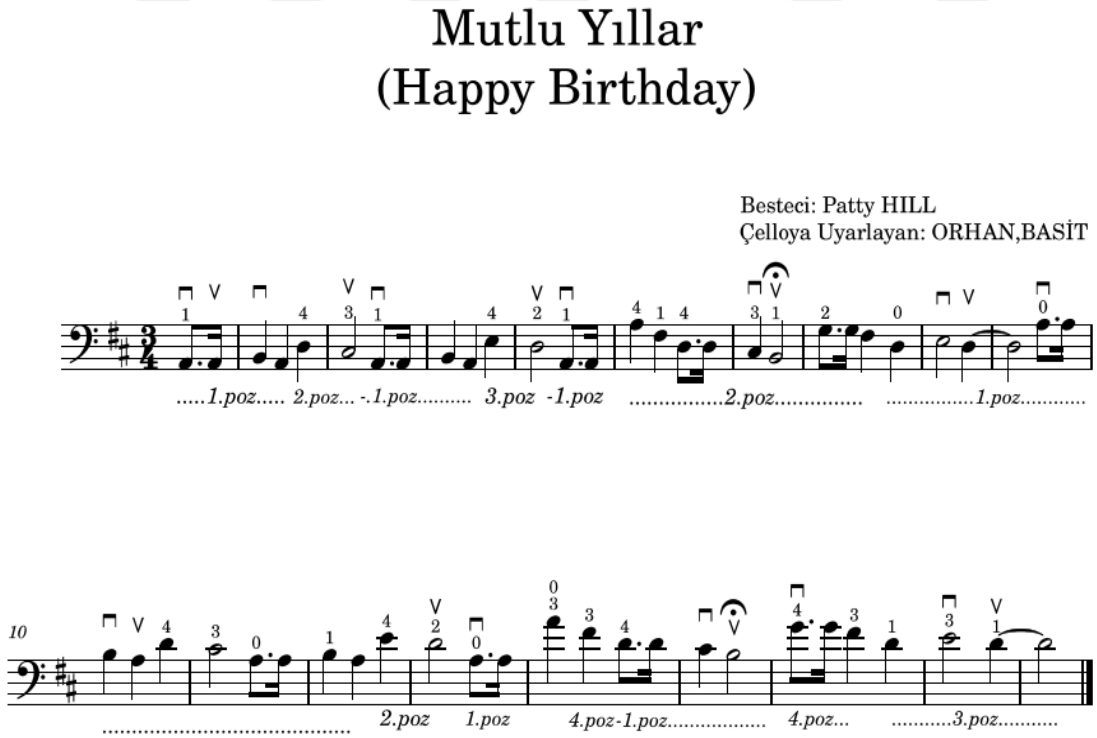
Tablo 30

Misirlou Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 36. ve 48. Ölçü gibi)	Yarımıncı-1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Legato Çalma (Ör. 1. ve 2. Ölçü gibi)	Çift Ses Çalma (Ör. 27. ve 46. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 2. ve 37. Ölçü gibi)	
Çift Ses Çalma (Ör. 27. ve 46. Ölçü gibi)	
Portato Çalma (Ör. 33. ve 39. Ölçü gibi)	

5.2.16. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Re Majör)

İngilizce Birthday Song, doğum günü kutlama şarkısı olan eserin, çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 691 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir.

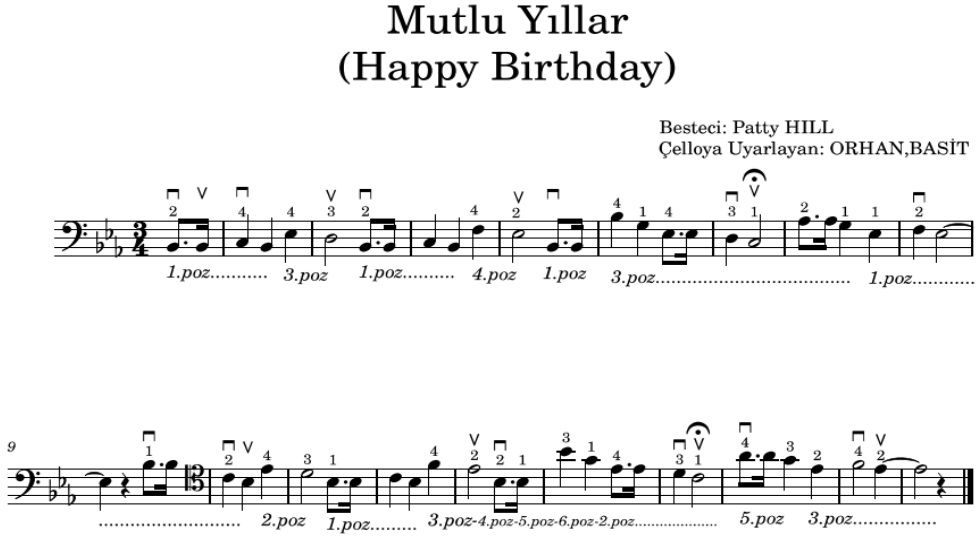
Yukarıda viyolonsele uyarlanmış eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Re Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 31
Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Re Majör) Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 2. ve 3. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 10. ve 12. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 14. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3.ve 16. Ölçü gibi)	

Gençlik Marşı'nda olduğu gibi çalışma kapsamında mutlu yıllar adlı ezgi de farklı tonlarda viyolonsele uyarlanmıştır. Eserin oldukça sade ve basit bir melodisi olmasına karşın çeşitli tonlarda, eğitimsel bir bakış açısı ile düzenlendiğinde içerisinde birçok kazanıma yer verilebildiği görülmektedir. Eserin kolayca ezberlenebilecek bir melodisi olması sebebi ile öğrencilerin tonalite, pozisyon geçişleri ve entonasyon kavramları ile daha çok ilgilenebileceği düşünülmektedir.

5.2.17. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Mi Bemol Majör)

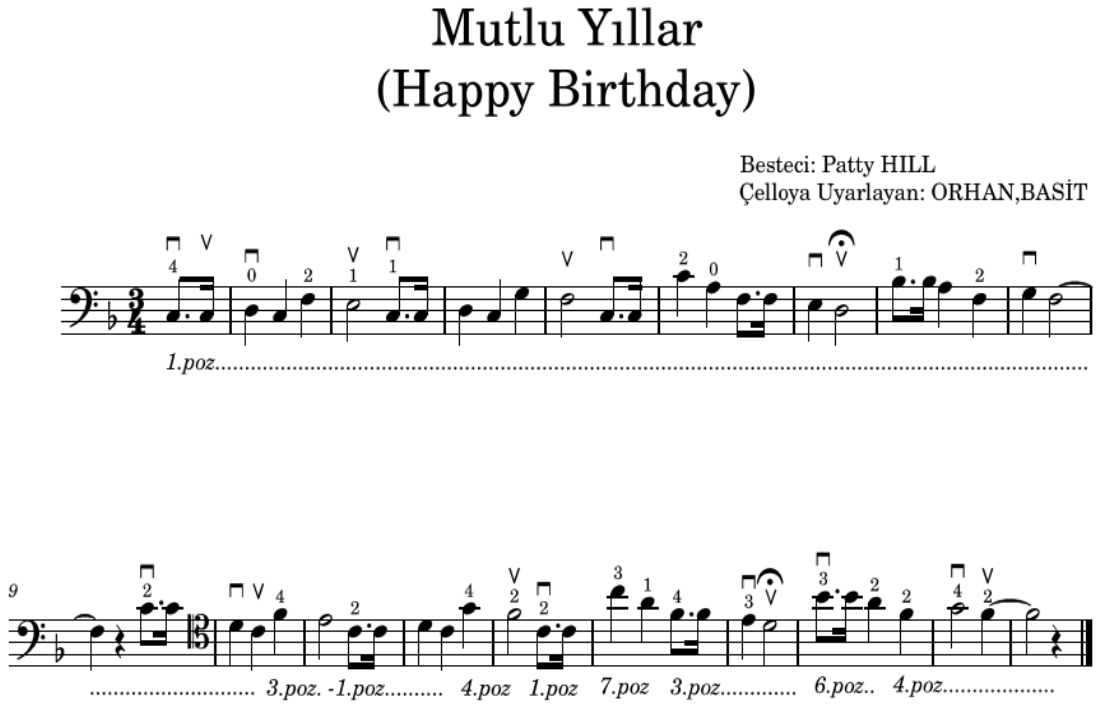

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Mi Bemol Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 32
Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Mi Bemol Majör) Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 2. ve 3. Ölçü gibi)	Yarımıncı-1-2-3-4-5-6. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 10. ve 12. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3.ve 16. Ölçü gibi)	

5.2.18. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Fa Majör)

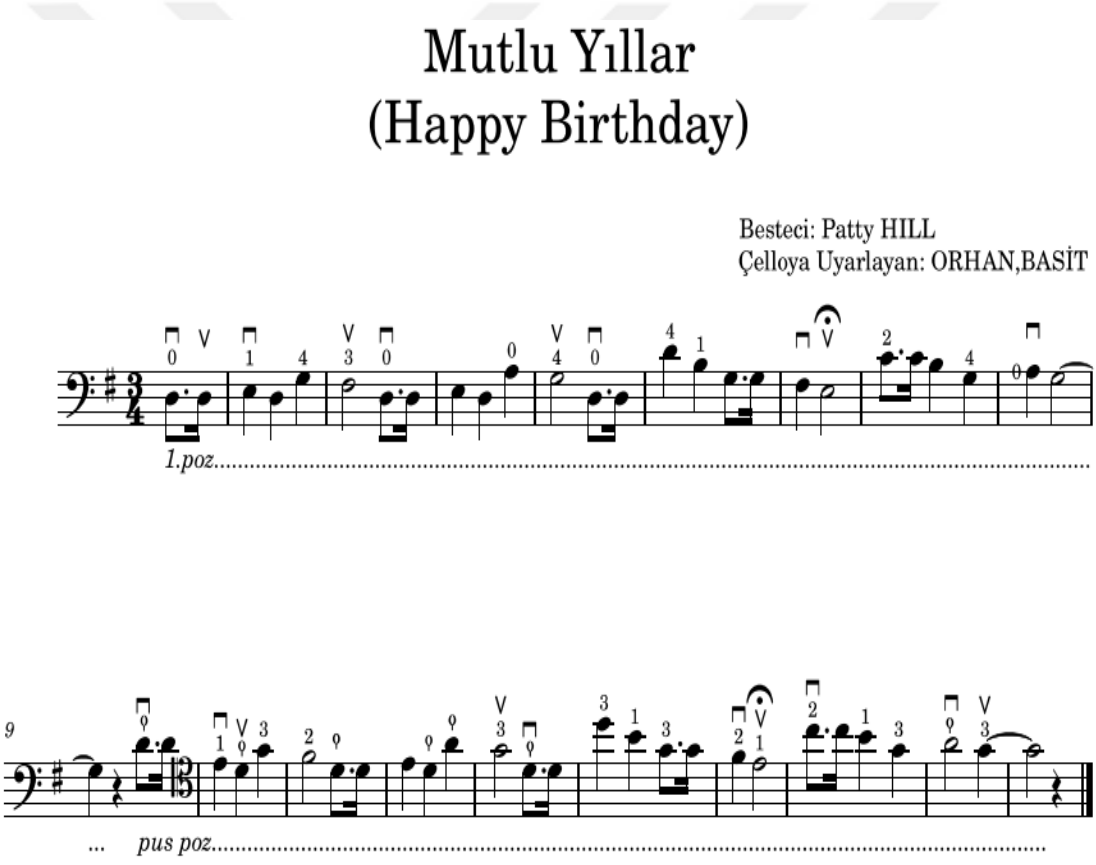
Yukarıda viyolonsele uyarlanmış eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Fa Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 33

Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Fa Majör) Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 2. ve 3. Ölçü gibi)	1-3-4-6-7. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 10. ve 12. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3.ve 16. Ölçü gibi)	

5.2.19. Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Sol Majör)

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken Sol Majör tonu tercih edilmiştir. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 34

Mutlu Yıllar – Happy Birthday (Sol Majör) Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 2. ve 3. Ölçü gibi)	1-Pus Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 10. ve 12. Ölçü gibi)	
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3.ve 16. Ölçü gibi)	

5.2.20. Sevdim Bir Genç Kadını

Eser, Necip Celal ANDEL tarafından tango formunda bestelenmiştir. Eserin, çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 3,2 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Şecaattin TANYELLİ seslendirmektedir.

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eser Nihavend makamında bestelenmiş bir tangodur. Eserin viyolonsel uyarlaması La sesi üzerinden yapılmıştır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 35

Sevdim Bir Genç Kadını Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Detaşe Çalma (Ör. 7. ve 12. Ölçü gibi)	1-2-3-4-6. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 6. ve 9. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 17. ve 18. Ölçü gibi)
Senkop Çalma (Ör. 16. ve 20. Ölçü gibi)	Glissando Çalma (Ör. 10 ve 21. Ölçü gibi)
Uçta ve Ökçede Hızlı Yay Kullanabilme (Ör. 2. ve 4. Ölçü gibi)	

5.2.21. Yıldızların Altında

Kaptanzâde Ali Rıza Efendi tarafından bestelenen eser, Türkiye'de birçok sanatçı tarafından seslendirilmiştir. . Eserin, çevrimiçi video paylaşım ve sosyal medya platformu Youtube üzerinde en çok görüntülenen kaydı 19 milyon (26.06.2023) kez görüntülenmiştir. Bu kayıtta eseri Kargo adlı grup seslendirmektedir.

Yukarıda viyolonsele uyarlanmış notası bulunan eserin viyolonsel uyarlaması yapılırken La minör tonu tercih edilmiştir. Eser içerisinde La doğal (eolik) minör dizi sesleri bulunmaktadır. Eserin sağ ve sol el kazanımları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 36

Yıldızların Altında Kazanım Tablosu

Sağ El Kazanımları	Sol El Kazanımları
Legato Çalma (Ör. 1. ve 7. Ölçü gibi)	1-2-3-4. Pozisyonlarda Kalarak ve Geçişli Çalabilme
Detaşe Çalma (Ör. 6. ve 18. Ölçü gibi)	Flogelet Çalma (Ör. 1. ve 18. Ölçü gibi)
Eşit Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 10. ve 24. Ölçü gibi)	Sol El Pizzicatosu (Ör. 3. ve 5. Ölçü gibi)
Farklı Hızda Yay Kullanabilme (Ör. 3. ve 21. Ölçü gibi)	
Senkop Çalma (Ör. 20. ve 21. Ölçü gibi)	

5.3. Viyolonsel Öğretmenlerinin Popüler Müziklere Dayalı Olarak Oluşturulan Materyallere İlişkin Görüşleri İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin viyolonsel öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Bu bağlamda araştırmada yer alan öğretmen görüşlerine ilişkin bulguların, araştırmaya katılan viyolonsel öğretmenleri ile sınırlı olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Araştırmaya katılan viyolonsel öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular; Olumlu Görüşler, Olumsuz Görüşler olmak üzere 2 ana tema altında organize edilmiştir.

Şekil 5. Araştırmanın ana ve alt temaları

5.3.1. Olumlu Görüşler Teması

Viyolonsel öğretmenlerinin popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin görüşleri içerisinde en belirgin temalardan ilki olumlu görüşler olarak belirlenmiştir. Olumlu görüşler teması altında; Motivasyon, Adaptasyon, Etkili Öğrenme, Kolaylık ve Çalgıya Yakınlaştırma başlıklı alt temalar oluşturulmuştur.

5.3.1.1. Motivasyon Alt Teması

Katılımcılar popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin motivasyonu artıracağı yönünde görüşler ortaya koyduğu saptanmıştır.

Katılımcılardan Ö12 konu ile ilgili olarak ‘‘*Motivasyon ve çalışma azmi açısından faydalı olduğunu düşünüyorum’’* (Ö12) şeklinde fikir beyan etmiştir.

Katılımcılardan Ö11 günümüz kuşağının motivasyon ihtiyacına vurgu yaparak konu ile ilgili düşüncelerini ‘‘*Üniversite çağındaki bir öğrenci üniversiteye gelene kadar aslında hep*

motive edilerek hayatını devam ettirdiyse üniversiteye geldiğinde de viyolonsel eğitim süreci içinde aynı şekilde motive edilmeyi bekliyor. Yani günümüz kuşağı motive edilmeye biraz daha fazla ihtiyaç duyuyor bence onun için kullanılabilir'' (Ö11) şeklinde ifade etmiştir.

5.3.1.2. Adaptasyon Alt Teması

Katılımcılardan bazıları popüler müzikler yoluyla öğrencilerin eğitime daha kolay adapte olabileceğini belirtmişlerdir. Konu hakkında Ö8'in görüşleri aşağıda yer almaktadır.

''Kesinlikle kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Çocukların ilgisini ve motivasyonunu arttıracağını aynı zamanda ritmik öğelere daha çabuk adapte olmaları konusunda yardımcı olacağını düşünüyorum'' (Ö8).

Katılımcılardan Ö21 yukarıda yer alan görüşe paralel olarak eğitime devamlılık ve motivasyonun korunması konularına da değinmiştir.

''Amatör viyolonsel eğitiminde popüler müziklerin kullanımının, öğrencinin eğitime devamlılığı, adapte olması ve motivasyonunu koruması açısından oldukça önemli olduğunu düşünüyorum. Zaten bundan daha doğal bir şey olamaz. Bireyin motivasyonunu ve çalgıya yakınlaşmasını kesinlikle olumlu bir şekilde etkileyecektir'' (Ö21).

5.3.1.3. Etkili Öğrenme ve Kolaylık Alt Temaları

Katılımcılardan Ö19 ve Ö18 popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılması ile ilgili eğitim sürecinde daha hızlı yol kat edilebileceğini daha etkili ve daha kalıcı bir öğrenme sağlanacağını ifade etmişlerdir. Katılımcılar konuyu hem amatör hem de mesleki viyolonsel eğitimi için değerlendirmiş, Ö18 ayrıca eser seçiminin önemini de vurgulamıştır.

''Bireylerin günlük hayatlarında dinledikleri şarkıları çalgısında çalması tabi ki onları çalgısına yakınlaştırır. Zaten bir insan bir çalgıya özellikle hobi olarak çalıyorsa mutlaka çalmak istediği bir şeyler vardır. O şeyleri kendisi icra edip kendi enstrümanından çıkartmak

hayali ile yapıyor genelde. Ama biz profesyonellerde bundan çok farklı düşünmüyoruz aslında. Türü ne olursa olsun dinlediğimiz ve sevdiğimiz eserleri kendi enstrümanımızla seslendirmek istiyoruz. Ki böyle şeylerin motivasyon açısından olumlu bir etkisi olduğunu düşünüyorum. İnsanların bildiği bir müziği enstrümanlarında çalıyor olması hiç bilmediği bir müziğe göre daha hızlı, etkili ve motive edici olur. Motivasyon çalgı çalma konusunda en önemli faktörlerden birisi bence'' (Ö19).

''Popüler müzikler, amatör ve profesyonel viyolonsel eğitiminde önemli bir kaynak olabilir. Öğrencilerin motivasyonunu yükseltebilir, teknik becerilerini geliştirirken daha akılda kalıcı ve hızlı bir süreç sağlanabilir. Bununla birlikte müzikal repertuvarlarını çeşitlendirebilirler. Popüler müzik parçaları, viyolonsel çalmayı daha keyifli hale getirerek öğrencilerin daha fazla pratik yapma isteği duymasını sağlayabilir. Ancak, dikkatli bir seçim yapılması ve geleneksel viyolonsel repertuvarının da unutulmaması önemlidir'' (Ö18).

5.3.1.4. Kolaylık Alt Teması

Katılımcılardan Ö6 ve Ö4 popüler müziklerle viyolonselde sağ ve sol el tekniklerinin öğretilmesi konusuna değinmiş ve bu tekniklerin daha kolay öğretilebileceğini ifade ettiği düşüncelerini şu şekilde aktarmıştır:

''Bilinen, melodi ve ritim olarak daha kolay popüler ezgilerle sağ ve sol el teknikleri iyi bir eğitmen-öğretmenle daha kolay öğretilebilir. Öğrenilen tekniklerin akılda kalıcılığı daha yüksek olacaktır. Öğrencilerin başarı düzeyleri daha yüksek olacağı için çalgıya karşı ilgi düzeyleri ve çalışma istekleri artacaktır. Müzikal düşünme ve kulak gelişimi açısından da yararlı olacaktır'' (Ö6).

''Çalgı öğrenme süreci disiplinli bir şekilde çok çalışmayı gerektiren zorlu bir süreçtir. Amatör olarak viyolonsel eğitimi alan kişilerin popüler müzikler ile bu süreci daha kolay bir şekilde aşacağını düşünüyorum. Öğrencilerin popüler müzikler ile çalışma motivasyonu yüksek olacak, daha hızlı ve kalıcı bir öğrenme olacaktır. Profesyonel viyolonsel eğitimi

içinde aynı şeyler düşünülebilir. Popüler olan müzikler ile icracının çalgısı ile olan bağı güçlenecek ve çalışma motivasyonu düşmeyecektir'' (Ö4).

5.3.1.5. Çalgıya Yakınlaşma Alt Teması

Katılımcılardan bazıları bireylerin sevdikleri ve bildikleri müzikler yoluyla çalgılarına yakınlaşabileceklerini ve öğrencilerin çalgıları ile arasındaki bağın kuvvetleneceğini ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö10 görüşlerini *''Popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılması öğrencinin çalgıyı sevmesi ve benimsemesi açısından önemlidir. Her zaman kulağında olan ezgileri çalgısıyla çalabilmek öğrencinin motivasyonunu da olumlu etkileyecektir''* (Ö10) şeklinde açıklamıştır.

Konuyla ilişkili diğer görüşler aşağıda yer almaktadır.

''Kesinlikle insanların sevdiği müziklerle kurduğu bağ, müzikte kendisinden bir şeyler bulmasıyla alakalıdır. Bunu çalgısı ile seslendirmesi çalgı ile çalıcı arasındaki bağı kuvvetlendirir; çalıcının motivasyonunu sağlar, çalgısıyla temasını sıklaştırır ve çalışma süresini arttırır'' (Ö17).

Katılımcıların popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin ortaya koyduğu diğer olumlu görüşler aşağıda açıklanmıştır.

''*Benim popüler müziklerin çalgı eğitiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerim bu eserleri incelemeden önce de olumluydu. Zaten olumlu yaklaşıyordum. Bu konuda hemen hemen aynı düşüncedeyiz diyebilirim. Sadece ben böyle gündelik hayattaki güncel popüler müzikler yerine suzuki gibi metodlardaki şarkılara yöneliyordum daha çok. Ama böyle bir çalışma yapılır ve hatta ileride daha da zenginleştirilirse kullanılabilir bence. Çok da güzel olur*'' (Ö19).

Katılımcılardan Ö20 konu ile ilgili meslek yaşantısında karşılaşılabilecek bir durum ile ilgili örnek sunmuş ve müzikalite konusuna değinmiştir.

''Müzik öğretmenliği yapan bir öğretmen öğrencilerine çello ile bach suite çaldığı takdirde bunun pek karşılığı olmayabilir. Ama öğrencilerin de bildiği ve dinlediği ezgileri seslendirmesi öğrenciler tarafından daha farklı karşılanacaktır. Müzikalite konusunda da bazı olumlu etkileri olabilir bence. Çünkü bu müzikler defalarca dinlenmiş hatta farklı yorumculardan dinlenmiş müzikler ve kulağımızda yer edinmiş müzikler. Bunları dinlediğimiz kayıtlara benzetmeye çalışarak çalacağımız için müzikalite konusunda da olumlu bir gelişim gözlenebilir bence'' (Ö20).

Popüler müziklerle viyolonselde sağ ve sol el tekniklerinin öğretilmesi konusunda Ö7 görüşlerini *''Bizim yıllardır geleneksel yöntemler içerisinde kullandığımız teknik etüt ve egzersizlerin, amaçları öğrenciye bir takım kazanımlar kazandırmaktır. Ben bu kazanımların popüler müzikler yoluyla kazandırılabileceğini düşünüyorum. Benim daha önce Türk müziği ürünleri ilgili yaptığım çalışmamda da aynı düşünceyi savunmuştum. Bunların hepsinin birer materyaldir ve hepsi bireylerin müzik zevkine göre uyarlanabileceğini düşünmekteyim. Yani bir öğrenci popüler müziklerden zevk alıyorsa o zaman ona popüler müziklerle o davranışı kazandırma yoluna gidilebileceğini düşünüyorum. Yani bunların bizim için bir eğitim materyali olduğunu söyleyebilirim''* (Ö7) şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan Ö16 popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde sağ ve sol el kazanımlarının öğretilmesinde etkili olacağını ve bu müziklerin destekleyici materyaller olarak kullanılabileceği yönündeki görüşünü *''Popüler müziğin çalgı eğitiminde kullanılmasının çok faydalı olduğunu, bazı sağ ve sol teknik kazanımları öğretme açısından etkili olduğunu düşünüyorum. Çalgı eğitimi alan öğrencilerin klasik batı müziği dışında, popüler müzikte dinlediği parçaları çalgısıyla seslendirirken bu materyaller ile de hem teknik hem müzikal açıdan desteklenecektir''* (Ö16) şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan bazıları popüler müziklerin, viyolonselde pozisyon öğretiminde de kullanılabileceğini ve faydalı olacağını belirtmişlerdir. Ö6 bu konudaki düşüncelerini *''Seri*

çalma, temiz çalma, ritmik ve tartımsal analiz, müzikal ifade becerisinin kazandırılmasında etkili olabilir. Yay teknikleri, pozisyon ve geçişlerinin geliştirilmesinde olumlu rol alabilir'' (Ö6) şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan Ö17 ise popüler müziklerin yeni pozisyona alışma ve pozisyonların pekiştirilmesi aşamasında faydalı olacağı yönünde görüş bildirmiştir. *''Pozisyonun öğretilmesi için dizi ve egzersizlerin bulunduğu teknik materyallerin kullanılması gerektiğini düşünüyorum fakat yeni pozisyona alışma ve pekiştirilme aşaması için bu tarz parçaların çalınmasının faydalı olabileceğini düşünüyorum''* (Ö17).

Katılımcılardan Ö7 konu ile ilgili olarak ''*Hazırladığınız uyarlamaları incelediğimde farklı müzik türlerinden seçilen ve gayet kazanımlarla örtüşen notalar var. Amatör ya da profesyonel viyolonsel eğitimi alan ve farklı müzik türlerini ilgisi olan bireylerin kullanabileceği materyaller. Pozisyon geçişleri, pozisyonda kalarak çalabilme, birçok pozisyonda açık ve kapalı pozisyonların öğretimi ile ilgili pozisyonlarla alakalı birçok tekniği bu popüler müziklerle ile bireylere kazandırabiliriz''* (Ö7) şeklinde görüş bildirmiştir.

5.3.2. Olumsuz Görüşler

Viyolonsel öğretmenlerinin popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin görüşleri içerisinde en belirgin temalardan bir diğeri olumsuz görüşler temasıdır. Olumsuz görüşler teması altında; Yozlaşma, Kulaktan Çalma ve Klasik Müzikten Uzaklaşma başlıklı alt temalar oluşturulmuştur.

5.3.2.1. Yozlaşma Alt Teması

Katılımcılar popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılması ile ilgili yaşanabilecek olumsuzluklar hakkında da görüş bildirmişlerdir. Bu konuda Ö1, popüler müziklerin kötü

kullanılması durumunda, akademik yaklaşımdan uzaklaşılabileceği ve bir yozlaşma yaşanabileceğini ifade etmiştir.

‘‘Tabi ki olumlu ve olumsuz durumlar elbette olabilir. Bunu kötü kullandığımız zaman mesela gereksiz glisandolar abartılı ve gereksiz süslemeler ritmik konularda yine gereksiz ifadeler. Bunlar akademik yaklaşımları aslında yozlaştıran şeyler oluyor maalesef. Bunlardan kaçınmak gerek. Biraz daha akademik çerçeveden bakmak lazım’’ (Ö1).

5.3.2.2. Kulaktan Çalma Alt Temaları

Katılımcılardan Ö20 öğrencilerin popüler müzikleri kulaktan çalmaları konusunda endişelerini dile getirmiş ve teknik konulardan uzaklaşılabileceğini belirtmiştir.

“Popüler müziklerin kullanılmasındaki dezavantaj bence öğrencinin kulağına yaslanma ihtimali olabilir. Nedir kulağımıza yaslanmak öğrenci bildiği ezgileri kulaktan çalabilir ve o noktada notayı dikkate almayabilir. Bu durumda da hedeflenen kazanımlar dikkate alınmamış olur. Yine öğrenci çaldığı ezgiye odaklanıp teknik konuları ihmal edebilir, göz ardı edebilir” (Ö20).

Bunların yanı sıra katılımcılardan Ö19, bu konuda viyolonsel öğretmenlerinin dikkat etmesi gereken bir takım durumlar olduğuna dikkat çekmişlerdir.

“Bu materyalleri kullanacak olan eğitmenlere biraz iş düşüyor. Seçilen şarkılar herkes tarafından bilindiği için öğrenciler kulaktan çalmaya çalışabilir yani kazanımları dikkate almadan. Buraya dikkat etmek gerekir diye düşünüyorum” (Ö19).

5.3.2.3. Klasik Müzikten Uzaklaşma Alt Teması

Katılımcılardan Ö6, evrensel viyolonsel repertuarından uzaklaşılabileceği ihtimali olduğunu belirtmiştir.

"Popüler müzikler viyolonsel eğitiminde iyi bir öğretmen tarafından öğretilmezse, kronolojik açıdan dikkat edilmezse teknik sıkıntılara sebep olabilir. Dünya çapında kullanılan literatürden uzaklaşmaya sebep olabilir" (Ö6).

Katılımcılardan bazıları, viyolonsel eğitimi içerisinde popüler müziklerin sık kullanıldığı durumlarda, öğrencilerin klasik müzikten ve klasik viyolonsel repertuarından uzaklaşabileceği konusunda Ö6 ile paralel görüşler sunmuşlardır.

"Belki şöyle olabilir öğrenciler çok fazla popüler müzikler çalarsa klasik repertuardan, geleneksel viyolonsel repertuarından uzaklaşabilirler. Tek olumsuzluk bu olabilir belki. Çok fazla abartıldığı zaman sadece oradan yürümeye kalktığımız zaman öğrenci popüler müziği seviyor sadece ona bunun üzerinden gidelim dediğimiz zaman öğrenciler klasik müziği öğrenemeyebilirler, anlayamayabilirler. Çünkü klasik müziğin yapısı, doğası, armonisi her şeyi çok farklı. Bir kere çok sesli bir müzik. Ona adapte olmakta biraz gecikebilirler, bu yüzden elbette ki popüler müzikler kullanılmalı ama klasik viyolonsel eğitiminde uygulanan eserler de mutlaka öğrenciye sunulmalı. Bu şekilde öğrencilerin çalgı çalma tekniğinin gelişmesinin daha sağlıklı olacağını düşünüyorum. Örneğin klasik batı müziğindeki eserlerde ya da geleneksel etüt ve egzersizlerde öğrenciye öğretmek istediğiniz bir şey vardır. Bir teknik, bir müzikal davranış ya da müzikalite sistemi vardır. Ama bunu popüler müzik örnekleri ile yeterince sağlayamayabilirsiniz. Onun için viyolonsel çalma tekniklerinde ben mutlaka klasik müzik ögelerinin de eserlerinin de her zaman işin içinde olması gerektiğini düşünüyorum" (Ö7).

"Sadece tek endişem çocukların bu anlayışı benimseyerek müzikal yelpazeden uzaklaşıp klasik batı müziği müzik anlayışını ve o derinliği algılama konusunda sıkıntı yaşayıp yaşamamaları" (Ö8).

''Sürekli bu tür yöntemler kullanıldığında öğrenci popüler müziklerde alışık olduğu ezgisel, melodik hatları yaklaşımları geleneksel etütlerde bulamadığında geleneksel viyolonsel öğretim metotlarını (feulliard, grützmacher vb) sıkıcı bulabilir'' (Ö13).

BÖLÜM 6

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

6.1.1 Öğrencilerin Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan, ilköğretim kademesinde amatör viyolonsel eğitimi alan öğrenciler, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok; "pozisyon geçişleri, anahtarlar ve akor çalma" konularında güçlük yaşamaktadırlar.
2. Araştırmaya katılan, lise kademesinde amatör viyolonsel eğitimi alan öğrenciler, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok; "ritmik öğeler, yay teknikleri (bağlı çalma - ayrı çalma - portato - staccato - martele - sotiye - spiccato - ricochet gibi) ve pozisyon geçişleri" konularında güçlük yaşamaktadırlar.
3. Araştırmaya katılan, lisansüstü ve lisans kademesinde amatör viyolonsel eğitimi alan öğrenciler, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok; "entonasyon, pozisyon geçişleri ve pus pozisyonları" konularında güçlük yaşamaktadırlar.
4. Araştırmaya katılan, lise kademesinde mesleki viyolonsel eğitimi alan öğrenciler, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok; "pozisyon geçişleri, akor çalma ve entonasyon" konularında güçlük yaşamaktadırlar.

5. Araştırmaya katılan, lisans kademesinde mesleki viyolonsel eğitimi alan öğrenciler, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok; "pus pozisyonları, akor çalma ve çift ses çalma" konularında güçlük yaşamaktadırlar.
6. Araştırmaya katılan, lisans kademesinde mesleki viyolonsel eğitimi alan öğrenciler, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok; "pus pozisyonları, tonalite ve çift ses çalma" konularında güçlük yaşamaktadırlar.
7. Araştırmaya katılan, bütün öğrenciler birlikte değerlendirildiğinde viyolonsel çalma ve çalışma esnasında en çok "pus pozisyonları, pozisyon geçişleri ve entonasyon" konularında güçlük yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

6.1.2. Popüler Müziklere Dayalı Materyal Geliştirmeye Yönelik Sonuçlar

Çalışma kapsamında hazırlanan popüler müzikler kazanımlar yönünden incelendiğinde;

1. "Parmak Düşürme", "Parmak Kaldırma" ve "Parmak Tutma" kazanımlarının eserlerin tamamında ortak olarak bulunduğu,
2. "Detaşe Çalabilme" kazanımının eserlerin tamamında ortak olarak bulunduğu,
3. "Legato Çalabilme" kazanımının; Eye of The Tiger, Gençlik Marşı (Fa, La), Jingle Bells, Mutlu Yıllar (Re, Mib, Fa, Sol) ve Sevdim Bir Genç Kadını hariç bütün eserlerde ortak olarak bulunduğu,
4. "Eşit Hızda Yay Kullanabilme" kazanımının; Caddelerde Rüzgâr, Dostluk, Hekimoğlu, Love Stroy, Misirlou ve Sevdim Bir Genç Kadını hariç bütün eserlerde ortak olarak bulunduğu,
5. "Farklı Hızda Yay Kullanabilme" kazanımının; Gülnihal ve Hatırla Sevgili hariç bütün eserlerde ortak olarak bulunduğu,
6. "Senkop Çalabilme" kazanımının; Anlıyorsun Değil Mi, Caddelerde Rüzgar, Eye of The Tiger, Gençlik Marşı (Fa, La), Hekimoğlu, Sevdim Bir Genç Kadını ve Yıldızların Altında adlı eserlerde ortak olarak bulunduğu,

7. “Flogelet Çalabilme” kazanımının; Bekledim De Gelmedin, Caddelerde Rüzgar, Dostluk, Hekimoğlu, Kol Düğmeleri, Mutlu Yıllar (Re), Sevdim Bir Genç Kadını ve Yıldızların Altında adlı eserlerde ortak olarak bulunduğu,
8. “Portato Çalabilme” kazanımının; Bekledim De Gelmedin, Gençlik Marşı (Fa, La), Gülnihal, Hatırla Sevgili, Kol Düğmeleri ve Misirlou adlı eserlerde ortak olarak bulunduğu,
9. “Uçta ve Ökçede Hızlı Yay Kullanabilme” kazanımının; Ayrılık ve Sevdim Bir Genç Kadını adlı eserlerde ortak olarak bulunduğu,
10. “Çift Ses Çalabilme” kazanımının; Hatırla Sevgili, Jingle Bells ve Misirlou adlı eserlerde ortak olarak bulunduğu,
11. “Arpej Çalabilme” kazanımının; Dostluk ve Hatırla Sevgili adlı eserlerde ortak olarak bulunduğu
12. “Staccato Çalabilme” kazanımının; spesifik olarak Bekledim De Gelmedin adlı eserde bulunduğu,
13. “Sol El Pizzicatosu Çalabilme” kazanımının; spesifik olarak Yıldızların Altında adlı eserde bulunduğu,
14. “Glissando Çalabilme” kazanımının; spesifik olarak Sevdim Bir Genç Kadını adlı eserde bulunduğu,
15. “Aynı Ses Üzerinde Pozisyon Değiştirebilme” kazanımının; spesifik olarak Dostluk adlı eserde bulunduğu,
16. “Vurgulu Çalabilme” kazanımının; spesifik olarak Eye of The Tiger adlı eserde bulunduğu,
17. “3 ve 4 Sesli Akor Çalabilme” kazanımının; spesifik olarak Jingle Bells adlı eserde bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında hazırlanan popüler müzikler pozisyonlar yönünden incelendiğinde;

1. Jingle Bells adlı eserde sadece 1. Pozisyonun bulunduğu,
2. Hatırla Sevgili adlı eserde; 1, 2, ve 3. Pozisyonların bulunduğu,

3. Caddelerde Rüzgar, Eye of The Tiger, Hekimoğlu, Kol Düğmeleri, Love Story, Mutlu Yıllar (Re) ve Yıldızların Altında adlı eserlerde; 1, 2, 3 ve 4. Pozisyonların bulunduğu,
4. Ayrılık, Bekledim De Gelmedin ve Misirlou adlı eserlerde; yarımıncı,1, 2, 3 ve 4. Pozisyonların bulunduğu,
5. Gülnihal adlı eserde; 1, 2, 3, 4 ve 5. Pozisyonların bulunduğu,
6. Gençlik Marşı (Fa) ve Sevdim Bir Genç Kadını adlı eserlerde; 1, 2, 3, 4 ve 6. Pozisyonların bulunduğu,
7. Dostluk adlı eserde; 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. Pozisyonların bulunduğu,
8. Gençlik Marşı (La) ve Mutlu Yıllar (Mib) adlı eserlerde; Yarımıncı, 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. Pozisyonların bulunduğu,
9. Mutlu Yıllar (Fa) adlı eserde; 1, 3, 4, 6 ve 7. Pozisyonların bulunduğu,
10. Anlıyorsun Değil Mi adlı eserde; 1, 2, 3, 4, 5, 6, ve 7. Pozisyonların bulunduğu,
11. Mutlu Yıllar (Sol) adlı eserde 1. ve Pus Pozisyonun bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

6.1.3. Viyolonsel Öğretmenlerinin Popüler Müziklere Dayalı Oluşturulan Materyallere İlişkin Görüşleri İle İlgili Sonuçlar

Çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müziklerin, viyolonsel eğitiminde kullanılması ile ilgili olumlu düşüncelerin çoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müziklerin;

1. Viyolonselde sağ ve sol el tekniklerinin öğretilmesi konusunda etkili olduğu,
2. Viyolonselde pozisyonların ve pozisyon geçişlerinin öğretilmesi konusunda kolaylık sağladığı,
3. Viyolonselde yeni pozisyona alışma, pozisyonların pekiştirilmesi aşamasında pozisyon farkındalığının arttırılması konusunda faydalı olacağı,

4. Viyolonsel eğitiminde destekleyici materyaller olarak kullanılabileceği,
5. Öğrencilerin motivasyonunu arttıracağı ve motivasyonun korunmasında faydalı olacağı,
6. Öğrencilerin eğitiminde devamlılık konusunda etkili olacağı,
7. Viyolonsel eğitiminde destekleyici materyaller olarak kullanıldığı taktirde daha etkili ve daha kalıcı bir öğrenme sağlayacağı,
8. Öğrencileri çalgılarına yakınlaştırabileceği ve öğrencilerin çalgıları ile arasındaki bağı kuvvetlendirebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Popüler müziklerin viyolonsel eğitiminde kullanılması ile ilgili katılımcıların olumsuz düşünceleri de (kaygı da denilebilir) bulunmaktadır.

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda popüler müziklerin ve çalışma özelindeki popüler müziklerin;

1. Kötü kullandığı takdirde gereksiz glisandolara, abartılı ve gereksiz süslemeler ve ritmik konularda gereksiz ifadelere yol açabileceği,
2. Öğrencilerin popüler müzikleri kulaktan çalma istekleri sonucunda, notadan uzaklaşabilecekleri,
3. Öğrencilerin evrensel viyolonsel repertuarından uzaklaşılabileceği ihtimali,
4. Viyolonsel öğretmenlerinin kontrolü dışında verildiği takdirde oluşabilecek teknik sorunlar ve bakış açısı ile ilgili sorunlar olabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

6.2. Tartışma

Türk toplumunun müzik tercihleri, dünya genelindeki topluluklarla benzerlikler göstermektedir. Popüler müzik türünden olan şarkılar, Türkiye dâhil olmak üzere toplumun büyük çoğunluğu tarafından tercih edilmektedir (Demirtaş ve Köse 2018). Ancak gündelik yaşamımızın hemen hemen vazgeçilmez bir parçası olan, içinde birçok icrasal ve teknolojik yeniliği barındıran popüler müzikler, eğitim sistemimizde gerektiği kadar yer

bulmamaktadır (Kınık, 2013). Bu durum da özellikle gençler arasındaki popüler müziğin toplumsal etkisi ve hayranlık sınırlarının tartışıldığı bir dönemde, neden popüler müziğin müzik eğitimcileri tarafından daha olumlu bir kaynak olarak kabul edilmediği sorusu ile karşılaşılmaktadır (Sakar, 2009).

Bireylerin severek dinlediği, daha çok tercih ettiği ve aslında günlük hayatta her an karşılaştığı bu müzikler belirli hedefler ve amaçlar doğrultusunda müzik eğitimi içerisinde etkili bir şekilde kullanılabileceği konusunda birçok olumlu görüş bulunmaktadır. Örneğin, öğrencilere popüler bir şarkı ve gitar gibi yaygın bir çalgı kullanılarak temel armoni bilgisi ve melodiler anlatılabilir. Popüler müzikteki bileşenler, üçlü form ve melodiler gibi, müzikal yapıları açıklamak için kullanılabilir. Ayrıca popüler müzik, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirirken notasyon becerilerini öğretmede de kullanılabilir. Armoni bilgisini basit akor şifreleriyle birleştirerek öğretmek de mümkündür. Popüler müzik, esnek yapısı sayesinde öğrencilerin müziğe yaklaşımını genişletebilir ve müzik eğitimini daha etkili hale getirebilir (Sakar, 2009). Bu araştırmada da bu durum göz önünde bulundurulmuş ve toplumun büyük bir çoğunluğu tarafından tercih edilen popüler müzikler viyolonsel eğitiminde kullanılabilir mi sorusu sorulmuştur. Araştırma sonuçları viyolonsel öğretmenlerinin konuya olumlu yaklaştığı ve popüler müziklerin viyolonsel eğitimine katkı sağlayabileceği yönündedir. Popüler müziklerle ilgili geçmişten gelen olumsuz bir algı bulunsa da eğitim her zaman değişen ve gelişen koşullara ayak uydurabilmelidir. Çalgı eğitiminin modern ve çağa uygun bir yaklaşımla sunulabilmesi, sadece kullanılan yöntemlere değil, aynı zamanda eğitimi her seviyede destekleyecek bir çalgı repertuvarına sahip olmaya bağlıdır. Bu süreçte, geleneksel sanatçılar, eğitimciler ve toplumun tanıdığı sanatçıların özgün çalışmaları önemlidir. Geleneksel sanatçıların ürettiği eserler genellikle geleneksel öğeleri yansıtır. Eğitimciler ise çoğu zaman eğitsel boyutun ilerlemesi ve düzenlenmesi üzerine yoğunlaşarak çalışmalarını sürdürmektedirler (Kınık, 2013). Burada eğitimciler için materyallerin türlerinden çok işlerliği önemlidir. Yani klasik müzik, halk müziği ya da popüler müzik, çalınan eserin türü ne olursa olsun önemli olan içerisinde hedeflenen kazanımlardır. Öğrencilerde, eserler

içerisinde yer alan kazanımlar konusunda bir farkındalık oluşturmak da çalgı eğitimcilerinin görevidir. Öğretmenler analitik bir bakış açısı ile eserleri incelemeli hedeflenen kazanımları belirlemeli ve bu doğrultuda öğrencileri yönlendirirken aynı zamanda bu analitik bakış açısını öğrencilere kazandırmalıdır. Bu çalışmada özellikle gençler arasında çok yaygın bir şekilde tercih edilmesinden kaynaklı olarak popüler müzikler konu edinilmiş olsa da yukarıda belirtildiği gibi burada önemli olan müzik türü değildir.

Demirci (2013) Geleneksel Türk müziğinde makamsal seslendirmeye yönelik hazırladığı makalesinde, geleneksel Türk halk müziğindeki türkülerin, uzmanlar tarafından tüm özellikleriyle daha fazla incelenmesi ve özellikle makam yapısının vurgulanması gerektiğinden bahsetmiştir. Bugün birçok müzik eğitimi kuruluşunun bireysel enstrüman derslerinde seslendirilmek üzere bu türkülerin, klasik Batı müziği teknikleri ve terimlerinin kullanılarak düzenlenmesi; öğrencilerin doğru duyguları ifade edebilmesi için yöresel seslendirme tekniklerinin ve yay kullanımı gibi unsurların öğretilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca bu türkülerin detaylı bir şekilde ele alınmasının, zorlukları çözmeye yönelik çalışmalar ve alıştırmalar yapılmasının, çalgı eğitimini olumlu bir şekilde etkileyeceğini ve aynı zamanda, türkülerin hem yapısını incelemenin hem de çalgı eğitimi sürecinde seslendirmenin, Türk müzik kültürünün evrensel etkisini artıracağını da ifade etmiştir.

Günümüzde viyolonsel de dâhil olmak üzere birçok çalgı ile ilgili özellikle Türk müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılması ve uyarlamalarının yapılmasına yönelik çalışmalar bulunmakta. İlgili araştırmalar bölümünde birçok örneği sunulan bu çalışmaların ortak amaçlarına bakıldığında bu çalışma ile paralel olarak; öğrencileri motive etmek, daha etkili ve kalıcı bir öğrenme sağlamak, öğretimin yakından uzağa ilkesi doğrultusunda eğitim materyalleri sunmak, viyolonsel repertuarına katkıda bulunmak ve Türk kültürünü viyolonsele aktarmak olduğu görülmektedir. Değirmencioğlu ve Arapgirlioğlu (2011) hazırladıkları Makamsal Viyolonsel Öğretiminde Popüler Müzik Eserlerinden Yararlanma (Orhan Gencebay Örneği) adlı makalede, tüm Türk müziği çalgılarında olduğu gibi, makamsal viyolonsel eğitiminde de kullanılan kaynakların her yönüyle öğrencilerin ve

öğreticilerin icra ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde zenginleştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Araştırmada kullanılan ve sadece 5 eser içerisinden alınan pasajlarda öğrenciye yönelik kazanımların oldukça fazla olduğu tespit edilmiş, öğrenciler tarafından keyifle dinlenilen ve çalınan popüler müzik eserlerine yönelik bu türdeki düzenlemelerin, makamsal viyolonsel eğitimini daha nitelikli hale getireceği sonucuna ulaşılmıştır.

Görüldüğü üzere kullanılan müzik türü ne olursa olsun konuya eğitimsel bir bakış açısıyla yaklaşıldığında ortaya olumlu ve faydalı sonuçlar çıkmaktadır.

Çünkü bireyin büyüdüğü, geliştiği çevre ve genel müzik yaşamı, çeşitli müzik türlerinin bir araya geldiği çok yönlü bir bütün oluşturur. Bu çevre, yaşayan tüm müzik türlerini içerir. Bireyin deneyimleri ile müzik çevresi birbirini etkiler, birbirini belirler ve tamamlar. Bu bağlamda, bireyin müzik yaşamı ile aldığı genel ya da mesleki müzik eğitimi arasında yakın ilişkiler bulunur. Bu nedenle, günümüzde müzik eğitiminde yaşayan müzik türlerini bütünsel bir perspektifle görmek ve değerlendirmek kaçınılmaz bir gerekliliktir. Hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin, müzik eğitiminde bu türleri analiz ederek kullanması, ülkemizin kültürel ve sosyal yapısına uygun bir ihtiyaçtır (Çiftçi 2010).

6.3. Öneriler

1. Farklı eğitim basamaklarında ve farklı kurumlarda okuyan viyolonsel öğrencilerinin çalgı çalışırken ve çalarken karşılaştığı sorunların saptanmasına yönelik olarak daha çok öğrenciye ulaşılması ile daha kapsamlı çalışmalar yapılması,
2. Çalgı eğitiminde kullanılmak üzere halk müziği, popüler müzikler, Türk müziği, çocuk şarkıları gibi bilinen ezgiler uzmanlar tarafından eğitime entegre edilerek öğrenmeyi kolaylaştırıcı, motivasyonu arttırıcı, materyallerin oluşturulması,
3. Çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müzik materyallerinin eşlikli hale getirilerek zenginleştirilmesi,

4. Çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müzik materyallerinin deneysel çalışmalarla öğrencilere uygulanması ve öğrenci görüşlerinin alınması,
5. Çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müzik materyallerinin farklı eğitim basamaklarında ve farklı kurumlarda çalışan viyolonsel eğitimcilerine ulaştırılarak görüşlerinin alınması,
6. Çalışma kapsamında hazırlanmış popüler müzik materyallerinin repertuara katkı sağlanması amacıyla diğer yaylı çalgılara uyarlanması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Aksoy, N. R. (2020). Müzik eğitimi ana bilim dallarında popüler müzik eğitimi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5*(2),* 238–258.

Albuz, A, (2001) *Viyola öğretiminde geleneksel türk müziği ses sistemine ilişkin dizilerin kullanımı ve bu sistem kaynaklı çokseslilik yaklaşımları.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Atasoy Karaduman, (2015), *Çalgı performansına yönelik zihinsel ve bedensel egzersiz rutinleri ve ısınma yöntemleri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. Ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Creswell, J. W. (2020). *Eğitim araştırmaları nice ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi.* (Çev Ed: H. Ekşi). İstanbul: EDAM Yayınları.

Çağlar, E. Tekeli, B. (2018, Ekim). *Özengen (amatör) çalgı eğitiminin ergenlerin empati düzeyine etkisinin incelenmesi.* 3. Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Giresun Üniversitesi, Giresun.

Çınardal, L. (2020). *Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yay Tekniklerinin Türk Müziğine Uyarlanması Ve Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çiftçi, E. Popüler kültür, popüler müzik ve müzik eğitimi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt-Sayı: 12-2 Yıl: 2010.

Çilden, Ş. (2003). *Çalgı eğitiminde nitelik sorunu*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri (297-302). Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Değirmencioğlu, L. Arapgirlioğlu, H. (2011). Makamsal viyolonsel öğretiminde popüler müzik eserlerinden yararlanma: (Orhan Gencebay Örneği). *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı: 31 Yıl:2011/2 (199-224 s.).

Demirbatır, R. E., (2005). *Müzik öğretmenliği eğitimi kapsamında viyolonsel eğitiminde geleneksel müziklerimizin kullanımına ilişkin durum*. Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.

Demirci, B. Viyolonsel eğitiminde geleneksel Türk müziğine yönelik bir çalışma modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 28(1), 117-129 [2013]

Demirtaş, H.O. ve Köse, H.S. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine ilgileri üzerine bir inceleme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1378-1403.

Eroğlu, Ö. (2018). *Kangal ve yöresi türkülerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasına ilişkin bir çalışma.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gençel Ataman, Ö. ve Güler, İ. (2020). Özengen çalgı eğitimine yönelik güdülenme ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26 (Müzik Özel Sayısı), 294-305.

Hancıoğlu, G. (2010), *Ankara'daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine genel bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İşler, Ş. (2019). *Kütahya türkülerinin viyolonsel eğitiminde kullanılması üzerine bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karabulut, B. ve Canbay, A. (2017). Türkiye'deki devlet konservatuvarlarında verilen yarı zamanlı çalgı eğitimine yönelik bir değerlendirme - Evaluatıon of musıcal ınstrument educatıon of pre-college dıvısıons ın the conservatorıes ın Turkey. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 9 (22) , 341-357 . DOI: 10.20875/makusobed.353857

Karan, M. (2011). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin mesleki yönelimlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kararoğlu C. F. (2009). *Profesyonel keman eğitiminde başlangıç seviyesindeki metotlar ile yöntem ve tekniklerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Karolyi, O. (2016). *Müziğe Giriş* (M. Nemutlu, Çev.). İstanbul: Pan.

Kayaarslan, B. ve Kumtepe, M. A. (2021). Allı turnam türküsünün viyolonsel ile çalımına yönelik eğitim materyallerinin hazırlanması, *International Journal of Eurasia Social Sciences* (IJOESS), 12(46), 1174-1191.

Kayaarslan, B. Kumtepe, M. A. (2021). *Hacı taşan türkülerinin viyolonsel ile çalımına yönelik eğitim materyallerinin hazırlanması*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Kayaarslan, B. Kumtepe, M. A. (2020). Türkiye'de halk ezgilerinin viyolonsele aktarılmasına ilişkin yapılmış lisansüstü tezler. *Online Journal Of Music Sciences,* 5 (2), 185-211. DOI: https://doi.org/10.31811/ojomus.834487 .

Kınık, M. (2013). Bağlama eğitiminde popüler müzik eserlerinden yararlanma: Orhan Gencebay örneği. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 4 (7), 128-136.

Koğa Demirbacak N. (2019). *Viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında tekerlemelerin ve türk çocuk şarkılarının kullanımına yönelik eğitimci görüşleri.* Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Kuyucu, M. (2016). Theodor W. Adorno'nun perspektifinden popüler türk müziğinde standartlaşma sorunsalı. *TRT AKADEMİ, Eğlence Endüstrisi Sayısı*, *1* (1), 188 – 208.

Müezzinoğlu, A. Gürgan Öztürk, F. (2016). Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması. *İdil Dergisi, 5* (22).

Müezzinoğlu, A. (2012). *Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Nacaklı, Z. (2004). Türk halk müziği eserlerinin viyola eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir araştırma. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *24* (2), 157-171.

Önder, O. ve Demirbatır, E. (2014). Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi, 14* (13).

Önder, O. (2014). *Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği ve viyolonsel eğitimine uyarlanması.* Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Özbek, E. ve Tunca, O. E. (2022). Başlangıç seviyesi viyolonsel eğitim materyallerinde öğrenme malzemesi olarak fotoğrafın kullanımının öğrenme sürecine katkıları. *The Journal of Academic Social Sciences, 20* (126), 34-42.

Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24* (2), 57-63

Özkan, E. ve Yıldırım Orhan, Ş. (2017). Sebastian lee op.113 etüt kitabı ı. etüdün teknik ve biçimsel analizi. *Fine Arts (NWSAFA), 12*(2), 83-91.

Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6*(9), 89-98.

Öztürk, D. ve Güdek, B. (2016). Viyolonsel performans değerlendirmesine yönelik dereceli puanlama anahtarının (rubrik) geliştirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi, 2* (3), 31-50.

Parasız, G. (2010). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Sanat Dergisi, 0* (15) , 19-24. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunigsfd/issue/2603/33508

Sakar, M. H. (2009). Popüler müzik ve müzik eğitimi. *Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2*(8), 285 – 393.

Say, A. (2012). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Say, A. (2019). *Müziğin kitabı.* İstanbul: Islık.

Sevsay, E. (2019). *Orkestrasyon – çalgılama ve orkestralama sanatı*. İstanbul: Yapı Kredi.

Solmaz Beşevli, P. (2009). *Popüler kültürün müzik eğitimine etkisi üzerine bir değerlendirme*, 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, 23 – 25 Eylül, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Samsun.

Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi.

Tekeli-Yiğit, B., Gülüm, B. ve Çağlar, E. (2020). Özengen (amatör) çalgı eğitiminin 9-16 yaş aralığındaki bireylerin benlik kavramı düzeylerine etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39*(3) 100. Yıl Eğitim Sempozyumu Özel Sayı.

Tufan, E. ve Güdek B. (2008). Piyano dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 28*(1), 75-90.

Türkmen, U. (2005). *Mesleki müzik okullarındaki orkestra derslerinde orkestra düzenlemeleri yapılmış halk ezgilerinin kullanılabilirliğine yönelik öğretmen ve öğrenci tutumları*. Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Uçan, A. (2005). *Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerimizin yeri ve önemine genel bir bakış*. Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar.* Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Uslu M.(1996) *Türkiye'de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde agsl müzik bölümlerinin önemi*. 1. Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, Bursa.

Yalçın, H. (2017). Türkiye'de mesleki müzik eğitimi veren kurumların mevcut durumları. *Online Journal Of Music Scenes, 2*(3), 37-66. Erişim adresi: https://dergipark.org.tr/en/pub/ojomus/issue/33836/368966

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018) *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Yıldız, F. (2018). Amatör keman eğitimini destekleyici teori ve solfej eğitimi "caka (cihat aşkın ve küçük arkadaşları) modeli" "afyon caka örneği". *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi 8*(4). 36-49 DOI NO: 10.5578/amrj.67041

Yıldırım Orhan, Ş. (2012). Yetişkin öğrencilere uygulanan amatör çalgı eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Fine Arts*, D0111, *7* (4), 432-444.

Yurga, C. (2017). *Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin duygu durumlarına göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Yurga, C. (2010). *20. yy da Türkiye' de popüler müzikler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

EKLER

EK. 1. Görüşme Formu

‘‘Viyolonsel Eğitimine Yönelik Öğrenci İhtiyacı Çerçevesinde Popüler Müzik Eksenine Dayalı Materyal Hazırlama ve Öğretmen Görüşleri’’ başlıklı çalışmamızı yürütmek amacıyla görüşlerinize ihtiyaç duymaktayız. Konu ile ilgili görüşlerinizin doğru ve eksiksiz bir şekilde aktarılabilmesi amacıyla yanıtlarınız ses kaydı altına alınacaktır. Kayıtların dökümü yapıldıktan sonra, elde edilen veriler yanıtlarınızı tekrar gözden geçirip onaylayabilmeniz için tarafınıza sunulacaktır. Çalışma kapsamında elde edilecek veriler sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak ve isimlere yer verilmeyecektir.

Ali Can BASİT

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri
Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

RIZA BEYANI

Söz konusu araştırma kapsamında yapılacak olan bu görüşmeye gönüllü olarak katılmaktayım. Sorulara verdiğim cevapların kaydedilmesine, analiz edilip işlenmesine ve yalnızca bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılmasına rızam vardır.

Adı Soyadı :……..

Tarih :……/……/……

İmza :

Cinsiyet: Yaş:

Mezun Olunan;

Üniversite: Fakülte:

Bölüm:

Son Mezuniyet: Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐

Mesleğe Başladığınız Yıl:

Çalıştığınız Eğitim Basamakları: Anaokulu ☐ İlkokul ☐ Lise ☐

Güzel Sanatlar Lisesi ☐ Üniversite ☐

Şuan Eğitim Verdiğiniz Okul-Kurum:

SORULAR

1. Popüler müziklerin, müzik eğitiminde kullanılabilirliği hakkında düşünceleriniz nelerdir?
2. Popüler müziklerin, amatör ve profesyonel viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
3. Size sunulan materyalleri inceledikten sonra düşüncelerinizde bir değişiklik oldu mu? Cevabınız 'Evet' ise ne gibi değişiklikler olduğunu açıklayabilir misiniz?
4. Çalışma kapsamında hazırlanmış olan popüler müzik materyalleri, viyolonselde çeşitli sağ ve sol el kazanımlarının öğretiminde etkili ve faydalı olabilir mi? (Parmak düşürme, parmak kaldırma, parmak tutma, çift ses çalma, detaşe, legato, staccato, martele, flageolet vb.)
5. Çalışma kapsamında hazırlanmış olan popüler müzik materyalleri, viyolonselde pozisyon öğretimi için etkili ve faydalı olabilir mi? (Pozisyon geçişleri, pozisyonda kalarak çalabilme, çeşitli pozisyonlarda açık ve kapalı konumların öğretimi)
6. Akademik bir bakış açısı ile viyolonsel için düzenlenmiş olan popüler müziklerin, bireylerin çalgı çalma tekniğine olumlu ya da olumsuz yansımaları neler olabilir?
7. Bireylerin günlük hayatta da dinlemeyi tercih ettiği ve sevdiği müzik türlerini çalgısı ile icra etmesi bireyleri motive edip çalgısına yakınlaştırabilir mi?

EK. 2. Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu

Viyolonsel Çalma ve Çalışma Esnasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi Formu

"Viyolonsel
Eğitimine Yönelik Öğrenci İhtiyacı Çerçevesinde Popüler Müzik Eksenine Dayalı
Materyal Hazırlama ve Öğretmen Görüşleri" başlıklı
çalışmamızı yürütmek amacıyla görüşlerinize ihtiyaç duymaktayız. Çalışma kapsamında hazırlanmış olan bu form aracılığı ile viyolonsel öğrencilerinin, viyolonsel çalma ve çalışma esnasında karşılaştıkları güçlükleri saptamayı amaçlamaktayız.

Kişisel verileriniz 3. bir kişi ile paylaşılmayacak olup çalışma kapsamında ad ve soyad bilgilerinize yer verilmeyecektir. Araştırmaya katılım, tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

* Zorunlu soruyu belirtir

1. Ad - Soyad *

2. Öğrenim görmekte olduğunuz eğitim kademesini işaretleyiniz *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ 1.Sınıf
- ◯ 2.Sınıf
- ◯ 3.Sınıf
- ◯ 4.Sınıf
- ◯ 5.Sınıf
- ◯ 6.Sınıf
- ◯ 7.Sınıf
- ◯ 8.Sınıf
- ◯ 9.Sınıf
- ◯ 10.Sınıf
- ◯ 11.Sınıf
- ◯ 12.Sınıf
- ◯ Lisans - 1
- ◯ Lisans - 2
- ◯ Lisans - 3
- ◯ Lisans - 4
- ◯ Yüksek Lisans
- ◯ Doktora

3. Lise - Lisans - Yüksek Lisans ve Doktora kademeleri için bölümünüzü yazınız

_____

4. Aldığınız çalgı eğitimi türünü seçiniz *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Amatör (Özengen) Çalgı Eğitimi
- ◯ Mesleki (Profesyonel) Çalgı Eğitimi

5. Kaç yıldır viyolonsel çalmaktasınız ? *

_____

6. Çalışmalarınızda en çok zorlandığınız konuları işaretleyiniz *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Deşifre
- ☐ Entonasyon (Ses Temizliği)
- ☐ Anahtar (Fa Anahtarı - Do Anahtarı - Sol Anahtarı)
- ☐ Tonalite (Çok Diyezli ve Bemollü Tonlar)
- ☐ Çift Ses Çalma
- ☐ Akor Çalma (3 ve 4 sesli akorlar)
- ☐ Pozisyon Geçişleri
- ☐ Pus Pozisyonları
- ☐ Yay Teknikleri (Bağlı Çalma - Ayrı Çalma - Portato - Staccato - Martele - Sotiye - Spiccato - Ricochet gibi)
- ☐ Ritmik Öğeler

7. Zorlandığınız konuları detaylandırınız

_____

_____

_____

_____

_____

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR…